(124 3) GRATIS GRATIS 2-CL
THE LIBRARY OF CONGRESS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20025

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXIII Kaina 60 c. ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, SPALIS – OCTOBER 10, 1992 Nr. 199

Lietuva bus parlamentinė respublika su prezidentu

Penktadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, spalio 9 d. (Elta) — Spalio 8 dieną surengtoji spaudos konferencija buvo skirta supažindinti žurnalistus su Lietuvos konstitucijos projekto derinimo eiga. Iš dviejų lygiagrečiai savarankiškai rengtų projektų paruoštas vienas sutartinis projektas, kuriame pagal susitarimą kai kurie straipsniai palikti galutinai suformuluoti naujam Lietuvos seimui po rinkimų. Tačiau tiek šių straipsnių, tiek ir visos konstitucijos turinys, Vytauto Landsbergio žodžiais, galėtų būti priimtas referendumo būdu kartu su rinkimais spalio 25 dieną. Sprendimą dėl to turėtų padaryti Aukščiausioji Taryba, kurios neeilinis plenarinis posėdis šaukiamas ateinantį pirmadienį.

Žurnalistams Vytautas Landsbergis pasakė, kad Lietuva bus parlamentinė respublika ir turės prezidentą. Pagal sutartinį konstitucijos projektą siūloma prezidentui suteikti tokius įgaliojimus, kad jis nebūtų vien dekoratyvinė asmenybė. Prezidentas turėtų įtaką formuojant ir paremiant vyriausybę, kad ji būtų stabilesnė, taip pat galėtų reguliuoti konfliktus, iškylančius tarp seimo ir vyriausybės. Konstitucijos projekte numatoma įsteigti ir Lietuvos konstitucinį seimą.

Rašytojo likimas

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis vakar priėmė rašytoją Icchoką Merą, pasveikino 60-mečio proga. I. Meras 1973 metais emigravo iš tuometinės sovietinės Lietuvos į Izraelį.

Icchokas Meras rašė lietuvių kalba. Rašytojui emigravus į Izraelį, jo knygos tuometinės valdžios nurodymu buvo išimtos iš bibliotekų, jo vardas nebuvo minimas literatūros apžvalgose, straipsniuose. Po ilgos pertraukos dabar Lietuvoje labai dideliu, 50,000 egzempliorių tiražu išleista jo knyga.

Už dujas Rusija pirks maistą

„Lietuva ir Rusija prie laisvos prekybos pereis per kelerius metus", pasakė Pramonės ir prekybos viceministras Romualdas Ramoška. Jis vadovauja vienai iš dviejų ekspertų grupių, kurios šiomis dienomis Maskvoje ruošia dokumentus abiejų šalių vyriausybių vadovų susitikimui. Aleksandro Abišalos ir Jegor Gaidar susitikimas įvyks spalio 12 dieną, Maskvoje. Susitikime bus pasirašomi trys dokumentai: dėl ekonominio ir prekybinio bendradarbiavimo 1993 metais, dėl prekybos sąlygų ir dėl prekybos atstovybės steigimo.

1993 metais Rusija ketina parduoti Lietuvai 4 bilijonus kub. metrų gamtinių dujų ir net daugiau. Dėl naftos dar deramasi, bet tikimasi, kad derybos Lietuvai bus sėkmingos. Rusija suinteresuota iš Lietuvos pirkti maisto produktų bei įvairios monopolinės produkcijos.

Kodėl verslininkai nedalyvauja rinkimuose

Lietuvos Verslininkų sąjungos prezidentas Arvydas Stašaitis, paklaustas, kodėl verslininkai nedalyvauja rinkimuose, atsakė: „Nė vienas kandidatas į seimą pabrėžtinai nekalba apie nuosavybės apsaugą. Jie randa daugybę atvejų, kai dėl tariamai aukštesnių tikslų — kultūros, moralės ir pan. — žmogaus nuosavybė gali būti pažeista. Tad žmonės, kuriems rūpi jų darbo vaisiaus saugumas, negali simpatizuoti tokiems politikams. Ir noriu pabrėžti, kad Lietuvoje bus skurdas, kol kiekvienas žmogus nebus tikras, kad jo sumanaus darbo rezultatai nebus nusavinti kitų labui. Mūsų visuomenė dar yra socialistinė — nori lygiavos, ir deputatai stengiasi, atspindėti žmonių nuotaikas. Jie, mulkindami rinkėjus, žada viską — ir laisvę, ir socialinį teisingumą. Nors bent kiek mąstantis žmogus suvokia, kad laisvės, žmogaus nuosavybės neliečiamumo negalima suderinti su ‚socialiniu teisingumu' — tai yra, tos nuosavybės grobimu kitų labui".

Priimtas bankroto įstatymas

Aukščiausioji Taryba priėmė Lietuvos respublikos įmonių bankroto įstatymą. Specialistų teigimu, tai — vienas iš dokumentų, įtvirtinančių nuosavybės apsaugą. Įstatymas numato, kad kreditorius, suteikęs paskolą, net ir bankroto atveju gali atgauti savo pinigus. Be to, daug vietos įstatyme skiriama ir tokioms procedūroms, kurios padėtų įmonei ne bankrutuoti, o išbristi iš krizės.

Lėšų skirstymas kultūrai

Lėšas, kurias biudžetas numato kultūrai, skirstys ne ministerijos valdininkai, o autoritetingi kultūros ir meno žmonės. Kultūros ir švietimo ministerijos kolegija patvirtino Bibliotekų, Etninės kultūros, Kino, Literatūros, Muziejų, Muzikos ir Teatro ekspertų komisijas.

Kultūrai numatytas lėšas atskiroms veiklos sritims pirmiausia išdalins Kultūros ir meno taryba, kurios pirmininkas yra literatūrologas Vytautas Kubilius, o ekspertų komisijos spręs, kokias konkrečias programas pagal turimas galimybes pirmiausia reikia finansuoti iš biudžeto.

Švedai moko Lietuvos ūkininkus ir vaikus

Kėdainių rajone, Josvainiuose kuriama firma „Fermeris". Jos savininkai — sukooperavę lėšas aplinkiniai ūkininkai. Firma versis galvijų ir kiaulių supirkimu, jų skerdimu ir mėsos perdirbimu. Ši alternatyvi valstybiniams mėsos kombinatams įmonė — tai konkretus švedų biznio mokyklos darbo rezultatas. Konsultacinę mokyklą Lietuvoje buvo surengę Švedijos ūkininkų sąjungos atstovai.

Nuo šiol savaitgaliais Klaipėdos K. Donelaičio vidurinėje mokykloje vyks švedų kalbos pamokos. Klaipėdiečius mokys Švedijos Karlskrūnos miesto Nattraby mokyklos pedagogai.

(V. P.)

Michail Gorbačiovas ketvirtadienį nustebo prie savo privačios įstaigos durų radęs policiją, kuri neįleido jo įeiti. Jis kaltino Jelciną, kad tai padarė iš politinio keršto. Gorbačiovo įstaigai bus leidžiama išsinuomoti 3,000 kv. pėdų plotą buv. Komunistų partijos pastate užmiesčiuose.

JAV nusileido europiečiams dėl serbų skrydžių uždraudimo

New Yorkas, spalio 7 d. — JAV sutiko su kompromisu, kurį Jungtinių Tautų Saugumo taryboje siūlė Britanija ir Prancūzija, išleidžiant rezoliuciją, kad serbų lėktuvams uždraudžiama skristi virš Bosnija-Herzegovinos, bet nebėra kalbama apie betarpišką serbų lėktuvų nušovimą, ko JAV vyriausybė norėjo.

Vieton to, rezoliucijoje kalbama apie dviejų stadijų procesą, prižiūrint serbų laikymąsi JT rezoliucijos. Jei serbai tebeskraidys virš Bosnijos-Herzegovinos, jie bus perspėjami, kad skubiai bus svarstoma, ko toliau imtis, kad serbai laikytųsi skrydžių uždraudimo. Dėl šios rezoliucijos bus balsuojama Saugumo taryboje spalio 10 d.

Anot JT diplomatų, tai reiškia, kad JT ST vėliau priims antrą rezoliuciją, leidžiančią naikintuvais nušauti uždraustoje zonoje skrendančius serbų lėktuvus, jei jie nesiliaus skraidę ir trukdę JT šalpos transportams, nusileidžiantiems Sarajevo aerouoste. Priežiūra, kad serbai laikytųsi to įsakymo, pavesta dabar ten esantiems JT daliniams ir taip pat prašoma visų valstybių padėti JT taikos daliniams, teikiant reikiamą techninę pagalbą. Tai reiškia, kad JAV ir kitos NATO priklausančios valstybės leistų naudotis jų satelitų bei kita tų kraštų oro žvalgybų teikiama informacija.

Britanija ir Prancūzija labai nenorėjo panaudoti jėgą serbų drausmės užtikrinimui, nes jie bijo, kad serbai dėl to gali pakenkti Bosnijoje ir Kroatijoje esantiems JT daliniams, padedantiems atvežti šalpos siuntas civiliams. JAV pasiuntė karinę lauko ligoninę JT taikos daliniams, bet nesiunčia savo kareivių.

Serbai tuo tarpu skuba kiek galint daugiau žemių užimti prieš žiemą. Užimdami paskutinį kroatų ir musulmonų ginamą Bosnijos miestą, jie jį žiauriai subombardavo ir išdegino ir susprogdino jame esantį tiltą, paskutinį kelią jungiantį Sarajevo su likusiu kraštu.

Kinija neramiai laukia JAV rinkimų

Beidžingas, spalio 8 d. — Nors Kinijos 80-mečiai vadai ir nebepatenkinti prezidento Bush ryškiau išsakoma politika dėl žmogaus teisių apsaugojimo, ypač, kad JAV pardavė karinius lėktuvus Taiwan'ui, jie dar labiau bijosi, kad prezidentu bus išrinktas gub. Bill Clinton, kai jis šią vasarą šaukėsi Amerikos, „kuri niekuomet nepataikaus tironams".

„Man atrodo, kad matysime labai įtemptus, opius santykius su Kinija ir kad tie santykiai riedės pakalnėn, nežiūrint, kas ateis į Baltuosius rūmus", pasakė John Kamm, verslo konsultantas, specialistas JAV-Kinijos ryšių srityje. „Žinoma, jei Clintonas laimės, jie greičiau suirs".

Kinijos pareigūnai jau seniai rodo, kad jiems geriau patinka Respublikonai, ir jie dažnai prisimena Richard Nixon ir Henry Kissinger, kad jie užvedė ryšius su Kinija, ir mažai duoda kredito prez. Jimmy Carter administracijai, kuri formaliai davė Kinijai pripažinimą.

Bet dabar jau yra ženklų, kad prez. Bush kantrybė su Kinija irgi eina prie galo ir nebenori bendrauti su Kinija, savo politinės markės sąskaiton.

Prez. Bush administracija dabar grasina, jog jei Kinija iki šios savaitės pabaigos nesutiks žymiai atidaryti Kinijos rinką JAV gaminiams, JAV neįsileis apie 3.9 bil. dol. vertės Kinijos gaminių. Kinai dar labiau nepatenkinti JAV pardavimu Taiwan'ui F-16 karinių lėktuvų, kas daugelio ekspertų nuomone, pažeidžia 1982 m. pasirašytą sutartį su Kinija.

Dabar visas dėmesys sukoncentruotas, laukiant, ar iki spalio 10 d. Kinija atidarys savo rinkas JAV gaminiams.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Baltijos** šalių kuro ir energetikos ministrai susitiko Rygoje sukoordinuoti strategijas dėl numatomo kuro trūkumo ateinančią žiemą. Jie nutarė, kad Latvijos ir Lietuvos uostai Ventspils ir Klaipėda bus atviri visoms trims šalims naudotis, priimant ir paskirstant iš užsienio gaunamą kurą ir kitokią pagalbą. Panašiai, Rygos uostas priims visiems trims kraštams siunčiamas dujas iš užsienio. Estija Latvijai sumažintom kainom parduos elektrą ir už tai gaus nemokamai naudotis Latvijos dujų rezervarais.

— **Willy Brandt,** buvęs Vakarų Vokietijos kancleris, laimėjęs 1971 m. Nobelio taikos premiją už savo pastangas rasti ryšius su komunizmo atskirtais Rytais, mirė ketvirtadienį, sulaukęs 78 metų. Jis jau metus sirgo vidurių vėžiu.

— **AIDS** virusą turinti moteris Mary Fisher, kuri Respublikonų partijos suvažiavime Houstone kalbėjo apie pagalbos teikimą AIDS liga sergantiems, yra paskirta į JAV Nacionalinę AIDS Komisiją užimti iš pareigų atsisakiusio krepšininko Magic Johnson vietą.

— **JAV** nacionalinės gvardijos (West Virginia valstijoje) transporto lėktuvas C-130 turboprop nukrito ant gyvenamo namo Berkeley Springs mietelyje, užmušdamas visus šešis įgulos narius, bet palikdamas sveiką senelį, namo savininką. Lėktuvas vykdė reguliarų treniravimo skrydį. Du kiti tos rūšies lėktuvai nukrito šių metų pradžioje, paskutinių septynių metų laikotarpy nukrito bent šeši tokie lėktuvai.

Vokietijos parlamentas bando spręsti dešiniųjų ekstremistų problemą

Bona, Spalio 8 d. — Vokietijos parlamente — Bundestag — prisipažindami, jog gėdisi, nepajėgdami sukontroliuoti kraštutinių dešiniųjų grupių užpuldinėjimų Vokietijoje esančių užsieniečių, visų partijų parlamentarai ryžosi remti tų išpuolių tramdymą, bet jų nuomonės išsisikyrė, ar tam pasiekti reikalingi nauji įstatymai.

Kai dabar, du metus po Vokietijos susivienijimo, tokie išpuoliai Vokietijoje dažnėja, daugelis parlamentarų yra susirūpinę, kad dėl jų Vokietija gali netekti savo reputacijos, tiek dešimtmečių po karo rūpestingai ugdytos, kaip drausmingas, įstatymams pavaldus kraštas.

„Kova su ekstremistų vykdomais smurto veiksmais yra sunki problema tiek politinėms partijoms, tiek saugumo ir teisingumo pareigūnams, tiek ir visoms socialinėms grupėms mūsų šalyje", kalbėjo Vidaus ministras Rudolf Seiters. Keldamas klausimą, ar nereiktų uždrausti partijas, skatinančias neapykantą ir smurto veiksmus, ministras R. Seiters šaukėsi griežtesnio dabartinių įstatymų pritaikymo ir sakė, kad remia griežtesnius įstatymus, pagal kuriuos būtų lengviau suimti smurto agitatorius masinių demonstracijų metu.

Parlamente skirtingos nuomonės

Parlamento debatuose, kuriuose parlamento nariai ieškojo įvairių išaiškinimų ir priežasčių kylančiam smurtui, įvairiai svarstydami, kaip visa tai išspręsti, daugelis parlamento narių perspėjo apie matomas paraleles tarp šiandieninių neonacistinių riaušininkų ir 1930 dešimtmety Hitlerį valdžion pastačiusių rudmarškinių. „Kad šis smurtas nesustoja net prie žydiškų institucijų ir šventovių tegali tik būti pavadinta gėda mūsų kraštui — ne, dar blogiau", pareiškė Socialdemokratų partijos atstovas, ir tiems žodžiams visi plojo.

„Bet reikalingumas naujų įstatymų ir instrumentų, man atrodo, yra mažiau skubus, nei efektyvus panaudojimas esamų įstatymų", jis sakė. „Weimaro respublika pražuvo ne dėl to, kad neturėjo įstatymų apsaugoti savo išsilaikymą, o dėl to, kad nebuvo pakankamai žmonių, kurie stotų ir kovotų už demokratiją".

Kas bus daroma

Vidaus ministras Seiters pranešė, kad Vokietijos valstijų ministrų konferencija penktadienį susitinka Bonoje aptarti teisines ir kitas priemones ir žadėjo, kad valdžia tiek pat pastangų koncentruos kovai su dešiniųjų terorizmu, kiek skyrė 1970 dešimtmetyje kovai su kairiaisiais.

Kanclerio Kohl koalicijoje esančios partijos taip pat pradėjo judėti į paramą projektui pakeisti Vokietijos konstituciją, kuri šiuo metu garantuoja neribotą politinio azilio teisę. Šios teisės šaukiasi šimtai tūkstančių kiekviename Vokietijos mieste esančių užsieniečių, kurių ten buvimas ir iššaukia dešiniuosius ekstremistus.

Ministras Seiters taip apt pranešė, kad 1,300 pensijon išėjusių valdžios darbuotojų ir 200 laisvų karininkų bus pašaukti į darbą padėti kuo greičiau ištirti beveik ketvirtį milijono azilio teisės prašymų. Beveik 320,000 prašančiųjų azilio teisės atvyklo šįmet iš Rumunijos ir buvusios Jugoslavijos.

Rugsėjo mėnesį min. Seiters pasirašė sutartį su Rumunija, kad būtų lengviau ten grąžinti čigonus, teisingiau vadinamus Sinti ar Roma tautų žmones. „Žmogaus kilnumo negalima pažeisti — yra parašyta mūsų konstitucijoje", kalbėjo vienas kanc. Kohl partijos narys. „Neparašyta — vokiečių kilnumo negalima pažeisti. Sinti ar Roma tautietis iš Rumunijos turi tiek pat kilnumo, kiek vokietis iš Rostock", jis kalbėjo.

Užsieniečių globa brangiai kainuoja

Bet šiandien, kai pabėgėliai iš visos Rytų Europos nebesutelpa į laikinas gyvenvietes, privežamas pastoges ir net perdirbtus transporto įpakavimus, naudojamus jiems kaip pastogę, ir dabar jau stovinčius visuose krašto miestuose, daugeliui vokiečių jau pritrūksta kantrybės. Konservatyvus Vokietijos biudžeto ekspertas apskaičiavo, kad iki šiol šie užsieniečiai Vokietijos mokesčių mokėtojams jau kainavo apie 8 bilijonus markių, arba 5.5 bil. dol.

Kai butai brangūs ir bedarbė siekia 5.8%, kai kurie vokiečiai jau linkę žiūrėti kiton pusėn, kai ekstermistinės gaujos užpuldinėja užsieniečius.

Parlamentas užbaigė savo darbą vienbalsiai priimdamas pasmerkimą „smurto prieš mūsų bendrapiliečius ir azilio prašančiuosius, taip pat ir rasistinių ar antisemitiškų išpuolių".

— **Nobelio** literatūros premiją laimėjo poetas, Trinidad salos Karibų jūroje pilietis, gyvenąs Brookline, Mass., prie Bostono, Derek Wolcott už savo kūrybos „melodingą ir jautrų stilių" ir jo kūrybos „istorinę viziją, išplaukiančią iš pasišventimo daugiakultūriškumui".

— **JAV Senatas** spalio 8 d. pagaliau pasiuntė paskutiniuosius įstatymų projektus prezidentui Bush pasirašyti. Jie lietė mokesčius, energetiką, vakarų valstijų vandens resursus ir visuomenės sveikatingumą. Tuo buvo užbaigti 102-ojo JAV Kongreso darbai.

KALENDORIUS

Spalio 10 d.: Danielius, Eulampija, Gilvydas, Auksė.

Spalio 11 d.: Germanas, Zinaida, Beraustas, Daugvydė.

Spalio 12 d.: Kolumbo diena, Serafinas, Salvinas, Gantas. Deimena.

Spalio 13 d.: Edvardas, Venancijus, Mintas, Vilūnė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:56, leidžiasi 6:19.

Šeštadienį debesuota, galimybė lietaus, dieną 50 F (10 C), naktį 38 F (3 C). Sekmadienį šilčiau, dalinai debesuota. Pirmadienį dar šilčiau, dalinai debesuota, su galimybe lietaus.

Iš Ateitininkų gyvenimo

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 4048 W. 91st Pl., Oak Lawn, IL 60453. Tel. 708-424-4150

DVI VASAROS SU LIETUVOS JAUNIMU

SESUO MARGARITA BAREIKAITĖ

Pernai du mėnesius ne tik man teko praleisti jaunimo stovyklose, bet taip pat buvau pakviesta katechetų komisijos pravesti katechetams religijos mokytojams evangelizacijos kursus. Ta proga aplankiau Vilnių, Kauną, Šiaulius, Panevėžį, Marijampolę, Alytų. Man teko išgirsti iš pačių katechetų jų rūpesčius bei problemas.

Darbas su katechetais

Suprantama, kad greitas pramonėjimas suardė Nepriklausomų laikų sėslią Lietuvą, taipogi ir nusistovėjusį visuomenės sluogsniavimąsi. Kolektyviniai ūkiai suardė ir ūkininkiškąjį gyvenimo būdą. Lietuvos (sovietinis) ūkininkas tapo samdiniu. Kaimiečio santykiai su žeme pasikeitė. Žemė pasidarė nebe motina, bet tik produkcijos ir pragyvenimo šaltinis. Aplankiusi eilę kaimų ir miestelių, pamačiau, kad buvęs lietuviškas kaimas yra tapęs senelių kaimu. Jaunimo jame mažai. Nykstant senajam kaimui, krito moralė. Čia ir iškilo klausimas, ar žmogus, krikščionis, gyvendamas Lietuvos „didmiestyje", pajėgs išlikti tuo, kuo turėtų būti, pirmiausia žmogumi kilniausia prasme.

Katechetų kursuose nagrinėjome R. K. katekizmo pagrindus ir, svarbiausia, tikėjimo tiesų perteikimą įvairaus amžiaus vaikams. Katechetai buvo praktiškai supažindinami su vaiko amžiaus psichologiniais ypatumais bei krikščioniškosios pedagogikos pagrindais. Dėmesys buvo kreipiamas į praktinį katechetų darbo aspektą, kaip įsigytos žinios turi būti panaudojamos pamokoje.

Stovyklose su jaunimu

Lazdijuose man teko padėti vadovams dviejų savaičių jaunimo stovykloje. Gal kam kyla klausimas, kodėl aš vadinu jaunimo, o ne ateitininkų, vasaros stovykla. Daugumas moksleivių nebuvo ateitininkai. Ateitininkai buvo tik vadovai, o 120 jaunimo sudarė moksleiviai ir net studentai. Stovyklavimo sąlygos nebuvo palankios, bet jaunimui daugiau rūpėjo programos turinys, o ne aplinka. Mano nustebimui, stovyklautojai visa tai pakėlė su dideliu entuziazmu. Turiu priminti, kad šioje stovykloje labai gražiai ir daug pasidarbavo studentė čikagietė Asta Kazlauskaitė, gyvenanti Orland Park, IL.

Kelkimės, kilkime, kelkime!

Tik išlipus iš lėktuvo (liepos (10-12), skubėjau į Marijampolę, kur vyko Lietuvos jaunimo sąskrydis, kuriame dalyvavo 500 jaunų žmonių iš visos Lietuvos. Visa tai vyko pal. Jurgio Matulaičio prieglobstyje. Jaunimas pėsčiomis keliavo 7 km į pal. Jurgio tėviškę Lūginę. Tuo metu Chicagos „Grandies" tautinis jaunimo ansamblis atliko puikų koncertą ir po to, pabendravęs su Lietuvos jaunimu, išvyko, nes turėjo koncertuoti dar daugelyje vietų.

Didžiausią įspūdį visiems padarė liepos 12-ji, kai į Marijampolės salę sugūžėjo tūkstantinė minia ir į iškilmes atvyko AT pirmininkas Vytautas Landsbergis. Jaunimas jį sutiko su gėlėmis ir giesme:

Tu atėjai pas mus ugnies uždegti
Ir trokšti, kad negestų jos liepsna.
Kai ji nušviestų ištrėmimo naktį,
Kol ją pakeis šviesi dangaus diena.
Laukų lelijos, atkalnių žibutės,
Darželio rožės, smilga pakelės,
Ak, nesvarbu, kuo žemės klony būti,
Tik degti Jėzui, tik labai mylėt!

Prof. dr. A. Žygas, Lietuvos Ateitininkų sąjungos pirmininkas, supažindino visus su ateitininkų istorija ir gyvai pristatė didžiuosius ateitininkų vadus, kaip prof. Dovydaitį, St. Šalkauskį, prof. dr. A. Damušį, kun. St. Ylą.

AT pirmininkas Vytautas Landsbergis sveikino Lietuvos jaunimą, džiaugdamasis, kad tikintis žmogus yra idealistas, o šiuo metu tokių jaunų žmonių labiausiai reikia Lietuvoje. Po šių žodžių prof. dr. A. Žygas prisegė ateitininkų ženklelį, o sesuo Albina Pajarskaitė, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolijos vyriausia vadovė, įteikė pal. Jurgio Matulaičio „Užrašus".

AT parlamentaras Al. Patackas savo kalboje pabrėžė, kad atgauta laisvė yra didelis išbandymas visai tautai. Tačiau gaila, kad ne visi atlaikė tą išbandymą.

Po visų kalbų iš kino salės pasipylė jaunimo srautas. Giedodami giesmes, žygiavo Marijampolės pagrindinėmis gatvėmis į Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčią, kuriai dabar yra suteiktas mažosios bazilikos titulas. Šv. Mišias aukojo kardinolas V. Sladkevičius. Mišiose dalyvavo ir AT pirmininkas V. Landsbergis.

Po sąskrydžio jaunimas pėsčiomis, pasiskirstę mažomis grupelėmis, keliavo po Lietuvos kaimus, nešdami gyvąjį Dievo žodį ir liudydami Jį savo gyvenimu.

Kaltinėnai

Su šiltais saulės spinduliais skubėjau Telšių link į Kaltinėnus — jaunimo stovyklą. Stovyklos gyvenimo sąlygos buvo gan sunkios ir nepritaikytos stovyklavimui. Visa stovykla (šimtas) jaunimo turėjo pasitenkinti Kaltinėnų gimnazijos patalpomis. Stovyklautojus globojo visų mylimas ir gerbiamas jaunas klebonas Petras Linkevičius, kuris yra ir bažnyčios statytojas, našlaičių, našlių, senelių globėjas. Tai antrasis Don Bosco, kuris tarpe daugybės darbų randa laiko ir stovyklaujančiam jaunimui. Daug dėmesio ir pasišventimo jaunimui rodo Telšių seminarijos profesorius, buvęs pogrindininkas, kun. Kauneckas.

Berčiūnai

Iš Kaltinėnų su grupe Kauno jaunimo išvykau į Berčiūnus, netoli Panevėžio, kur suvažiavo 150 stovyklautojų. Šių metų stovyklos tema buvo „Laisvės kelias". Šioje stovykloje ėjau vyriausios mergaičių vadovės pareigas. Neatvykus gydytojui, rūpinausi ir jaunimo sveikata. Stovyklos kapelionu buvo kun. Rimas Gudelis, SJ, pažįstamas ir čikagiškiams. Stovykloje turėjome kasdien šv. Mišias, kuriose prie komunistų sugriautos Berčiūnų bažnytėlės dalyvavo visa stovykla.

Daug džiaugsmo stovyklai suteikė atvykęs JAV jaunimas: Vaiva Vygantaitė, Nida Tijūnėlytė ir dainuojantys Polikaičiai — Rima, Andrius ir Marius. Jų dinamiškas bendravimas su jaunimu visus sužavėjo, ir jie paliko gilius pėdsakus jų širdyse.

Prof. dr. A. Žygas, uždarant stovyklą, pasakė: „Sovietai išmokė mus gyventi vergijoje, o dabar mes turime išmokti gyventi laisvėje". Lietuvos jaunimas yra lankstus, talentingas ir kūrybingas. Tad jaunimo stovyklos ir ateina į pagalbą Lietuvių tautai su stipria krikščioniška ir tautine programa.

JAS Berčiūnų stovyklos stovyklautojų tarpe stovyklos dvasios tėvas kun. Robertas Grigas.
Nuotr. B. Bublienės

RUOŠKIMĖS „ATEITIES" ŽURNALO VAKARUI

„Ateities" žurnalo vakaras ir premijų bendradarbiams įteikimas lapkričio 14 d. vyks Ateitininkų namuose Lemonte. Visi kviečiami. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti Valerijai Žadeikienei, tel. 708-424-4150, arba Marytei Saliklienei, tel. 708-598-5051. Pranešimas reikalingas planuojant vaišių paruošimą.

Organizacinius reikalus aptaria Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis ir Dalia Staniškienė.

LIETUVOS ATEITININKAI DĖKOJA

Nuoširdžiai dėkojame Amerikos JAS CV už suteiktą paramą ir pagalbą šią vasarą ruošiant JAS stovyklą Berčiūnuose. Jūsų finansinė ir materialinė parama suteikė daug džiaugsmo mūsų jauniesiems ateitininkams. Kiek džiaugsmo suteikė atvežti stovyklai reikmenys — spalvos, pieštukai, popierius, klijai, žirklės, magnetofonas, foto aparatas, saldainiai ir vaistai! Ypač dėkojame Birutei Bublienei, kuri nepagailėjo savo brangaus laiko ir praleido tris savaites mūsų tarpe. Jos pagalba stovyklos organizavime ir vadovavime praturtino ir sustiprino stovyklos programą, o jos ir dukryčių Mildutės ir Linutės entuziazmas ir šypsenos linksmino visus stovyklautojus! Ačiū už atvežtus vadovus, vadovėlius ir religines knygutes! Kaip gera ir prasminga, kad galime kartu glaudžiai dirbti! Tikiuosi, kad ir kitą vasarą JAS CV padės mums vadovauti mūsų stovyklose.

Iš širdies dėkojame visoms 1992 metų JAS stovyklos mokytojoms, kurios atsisakė bet kokių algų, dovanų ir tuo parėmė mūsų JAS stovyklas — Laimai Braunei, Teresei Beržinskienei, Austei Vygantienei, Marytei Viliamienei, Teresei Kazlauskienei, Vitai Aukštuolienei, Lilijai Adomėnienei, Danai Dutton, Ramunei Mikailienei, Donatui Jiešmantui ir Gražinai Kriaučiūnienei. Už ypatingą dosnumą dėkojame V. A. Šmulkščiams iš Chicagos ir J. Cingams iš Californijos. Telaimina jus Dievas už visas gėrybes, kurias mums suteikėte!

Linkime jums sėkmės ir ištvermės savo darbuose su mūsų jauniausiu ir brangiausiu ateitininkijos atžalynu! Jūsų žingsnius telydi Dievas!

Garbė Kristuje!

Violeta Ivanauskienė
Lietuvos JAS CV vardu

STUDENTAMS „SPRENDIMAS"

Visi studentai ateitininkai kviečiami į SAS ruošiamas rudens rekolekcijas, vardu SAS „Sprendimas". Rekolekcijos vyks Dainavoje spalio 30 — lapkričio 1 dienomis. Turėsime progą gamtoje atsitraukti nuo kasdieninių rūpesčių, pažvelgti savo nueitus kelius, įžvelgti būsimąją gyvenimo kryptį.

Dalyvausiantieji kviečiami nedelsiant registruotis, skambinant telefonu: 217-332-2939. Jei neatsilieps registratorės Audra arba Julija, įkalbėkite šią informaciją: vardą, pavardę, atvykimo būdą ir laiką, o taip pat savo telefono numerį. SAS „Sprendimo" kaina 40 JAV dolerių. Registracijos terminas — spalio 23. Jei pageidautumėte išsamesnių informacijų, kreipkitės aukščiau nurodytu numeriu. Iki pasimatymo Dainavoje!

Blogų knygų skaitymas išmoko į blogį žiūrėti be baimės, apie jį kalbėti be kuklumo ir jį daryti be gėdos. *Šv. Augustinas*

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.SA. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Fields, Ill.
Tel. (708) 748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. (1-312) 778-7679
Kab. (1-312) 582-0221

TERESĖ KAZLAUSKAS, MD
VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
900 Ravinia Pl.
Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887
Priklauso Christ ir Palos Comm. ligoninėms

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
34 N. Cass Ave., Ste. B; tel. (708) 512-0084
Westmont, IL 60559
Valandos pagal susitarimą

IGNAS G. LABANAUSKAS, M.D.
Specialybė — Kaulų ir sąnarių ligos ir chirurgija
Holy Cross, 2701 W. 68 St., Chicago
Tel. (312) 471-5573
9830 S. Ridgeland, Chicago Ridge, IL
Tel. (708) 423-0313, 425-9353
Valandos pagal susitarimą

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
4149 W. 63rd St.
Tel. 312-735-7709
217 E. 127st St.
Lemont, IL 60439
Tel. 815-723-0353
Pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. (708) 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
ŠEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 E. 127 St. — Lemont, IL 60439
Priklauso: Palos Community Hospital ir Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. (708) 257-2265

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

JONAS V. PRUNSKIS, M.D.
ROGER TOLENTINO, M.D.
Gydytojai ir chirurgai
Anestezijos ir skausmo gydymo specialistai
Sherman ligoninė, Elgin, IL
Tel. 708-888-8976

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St.
Tel. (312) 735-5556
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. (708) 352-4487

Progressive Care
6321 Avondale, Ste. 102
Chicago, IL 60631
Tel. 312-774-0042

Tomas Kisielius, M.D.
Steven Sandler, M.D.
Adrian Blanco, M.D.
Bozena Witek, M.D.
Vėžio ligos (Onkologija/hematologija)
Valandos pagal susitarimą

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujo spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.–7 v.v., antrd. 12:30–3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1–3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.–12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmologas/Akių Chirurgas
2636 W. 71st St.
312-436-5566
4149 W. 63rd St.
312-735-7709
Chicago, IL

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Tikrovė ir fantazija

GYVENIMO BĖGYJE

Reikia gyvenime fantazijos, kad kartais būtų bent mintyse lengvesnis gyvenimas. Bet fantazija be tikroviško susipažinimo su sunkumais ir malonumais, su lengvumu ir keblumais tėra tik laikinis švystelėjimas mintyje. Kiekvieno žmogaus gyvenimas reikalauja tikro tikrovės pažinimo ir prie tos tikrovės prisitaikymo. Tikrovė fantazija tik pagražinama, bet nėra gyvenimas, nėra žmogaus ateities užtikrinimas, nepadeda kurti nė gero dalyko ateičiai. Tikrovė yra sujungta su dabarties ar ateities gyvenimu, kartu ir su žmogumi ar daiktais, tuo metu ir toje vietoje esančiais.

Kalbėti apie fantaziją yra dažniausia tik griauti tikrovę, kokia ji yra dabar ir šioje vietoje. Statyti pilis, ręsti statybas tokioje vietoje, kurioje dabar ir dar greitai ateityje nieko nėra ir nebus.

Fantazavimas žmogui kartais padeda lengviau gyventi keblumuose, bet nepadeda geriau pažinti tikrovę, kurią reikia nugalėti ir padaryti klusnia savo valiai ir norams.

Negalima sakyti, kad kartais fantazijos nereikia ten, kur tikrovė neaiški ir nepastovi, atitrūkusi nuo gyvenimo, juoba nuo žmogaus. Tuo metu tikrovėje gyvenantį, įspėja Francois Mauriac, tuoj grįžti į savo aplinką. Bet grįžti į savo gyvenimą ir šeimos ateitį yra pavojinga, sumaišyti ir palikti veikti kiekvienam sau.

Gal niekada taip labai nereikėjo atskirti tikrovės nuo fantazijos, kaip dabar, kada visas gyvenimas mūsų keičiasi, ieško naujų formų, parodo kitokias išraiškas ir žmogų suvilioja pažadais ir dar kartą pažadais, nors jie atremti tik fantazija. Tikrovę paliekama už durų, nes nesvarstoma nei prieš rinkimus, nei faktais pasidalijus, nei geresnio gyvenimo ateityje nurodymais. Fantazija pasidaro lyg nauja ateitis tikrove, bet iš tikrųjų ji tėra tik apgaulės priemonė ir tuščia vilionė.

* * *

Prieš akis turime, ausimis girdime, laikraščiuose skaitome šio krašto partijų pažadus, viliones, fantazijos išdirbtą tikrovę, kurios niekas negalės vykdyti, nes tas vykdymas ir nereikalingas. Tai nereiškia, kad Amerikos piliečiai, kurie turi pareigą, o ne privilegiją rinkti geriausius valstybės ir tautos atstovus, neturi klausyti, žinoti, mokėti atskirti bloga nuo gero, pagalvoti ne tik apie savo, bet ir viso krašto žmonių gerovę. O ta gerovė dažniausiai priklauso ne tik nuo tų išrinktųjų ir paskirtųjų dirbti valstybės priešakyje, bet ir nuo visų atstovų, kurie atsako savo rinkėjams ir tarnauja savo tautai.

Tautinė spauda negali pasisakyti už vieną ar kitą partiją, vieną ar kitą asmenį, nebent susirišęs su tauta artimumo ryšiais. Bet turi ir pasisako už tiesą, laimę, geresnį gyvenimą, ekonomiją, mažesnį savo žmonių apgaudinėjimą.

Nereikia skaityti tiesą, bet ją būtimai matyti pačioje tikrovėje, kitaip tariant, nereikia žinoti tik apie rinkimines kalbas ir propagandą, bet ir apie tai, ką tas gali padaryti, kad jo rinkėjams, jo tautai ateityje būtų geriau, negu buvo netolimoje praeityje. Kiekvienas gali pasirinkti sau labiau patinkamą partiją, bet nepasirenka žmogaus be sąžinės balso.

Rinkėjas gali klysti, nes ir jis dažnai tikrovę gali paversti fantazija, o fantaziją tikrove. Suklysti vis dėlto yra lengviau vienam nors partijoje, negu daugeliui, kurie pasisako už vieną ar kitą kandidatą. Suklysti yra žmogiška, tik klaidoje laikytis, klaidoje užsispirti nėra žmogiška, nėra nė dora. Rinkimai, kurie yra ne kasmet ir ne kas mėnesį, sprendžia visos tautos, visos valstybės, kartais ir daugelio žmonių ateitį ir gyvenimo tikrovę. Čia fantazija, paremta neva tikrove, negali būti, bet nori sužaloti savo tautą ir žmonių gyvenimus. Reikia visuomet prieš rinkimus manyti, kad daugelis tikrovę nuo fantazijos atskiria savo vidumi.

* * *

Šis kraštas labiau šildo, nes yra arčiau kūno. Bet visuomet turim atsiminti ir spalio pabaigos rinkimus išsilaisvinusioje, bet dar bedvasėje Lietuvoje. Propaganda ten daug mažesnė, bent ligi šiol. Ta propaganda dar nėra išlyginta ir žmonėms visai reikiamai suprantama. Rinkimų įstatymas taip sukomplikuotas, kad jo gerai nesupranta ten gyvenantieji, juoba išeivija. Vadinama privatizacija, kuri daugeliui svarbi, eina kartu su rinkimais. Bet ir ji nėra aiški net vietos gyventojams, dažnai skirtingai aiškinama atskirose vietovėse ir vadinamose apylinkėse. Nežinomos nė partijos, nes jos nekalba apie savo programas, kad jas suprastų visi žmonės, o ne tik partijos ar frakcijos išrinktieji.

Ateina daugelis privačių ir viešų laiškų iš nepriklausomos Lietuvos. Vienur mėgina išaiškinti „nesuprantamas" programas, partijų atstovus, būsimą to nedidelio krašto ateitį. Kiti nori išklausinėti, ką galvoja apie juos išeivija, kaip ir už ką ji smerkia ar giria. Vieni laiškai pataiko ten kur reikia — pratęsiama klaidinanti propaganda ir aiškinama pagal šio krašto papročius, kitur tik numetama, nes daugelis mato, kad rašantieji net nežino, kas yra „partinė programa".

Tik viena tepasako teisingai, kad ten yra daug žmonių, kurie įkinkyti į vieną vežimą ir apmauti apinasriais, kurie uždengia akis nuo dairymosi į šonus. Tokių yra daug net ilgame ir nepažįstamame sąraše, iš kurio reikia pasirinkti kandidatus į seimą.

Vartant vietinę ir ypač iš Lietuvos gaunamą spaudą, matoma, kad sąmoningai neskiria tikrovės nuo fantazijos. Jie tik nori suklaidinti rinkėjus, nori tik asmeninių privilegijų, daugiau turto, asmens gyvenimo pagerinimo, bet ne tautos ir valstybės ateities. Daugelis žmonių, ypač neseniai laisvę įgiję, jos vertės nesupranta. Todėl fantazija nuo tikrovės turi būti atskirta pačių rinkėjų sprendimu, sąžine, protingumu ir noru gero savo tautai.

Pr. Gr.

Nuostolis visada yra geresnis už gėdingą pelną, nes nuostolis tave padaro nepatenkintą tik vieną kartą, o gėdingas pelnas — visiems laikams.

Chilon

Savęs pažinimas be Dievo pažinimo veda mus į puikybę; gi mūsų pačių pažinimas be Jėzaus Kristaus pažinimo veda į nusivylimą.

Bl. Pascal

VISKAS EINA PAMAŽU

Kalbamės su Lietuvos A.T. pirmininku V. Landsbergiu

Rugsėjo 27-29 dienomis New Yorke lankėsi Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, atvykęs pasakyti kalbos Jungtinių Tautų organizacijos generalinėje asamblėjoje. Ta proga jis susitiko su organizacijos generaliniu sekretorium Boutros Boutros Galiu ir kitais aukšto rango organizacijos pareigūnais. Jis taipgi susitiko su buvusiu Jungtinių Amerikos Valstybių sekretorium Henriu Kissingeriu ir Didžiosios Britanijos užsieno reikalų ministeriu Douglas Hurdu. Apie tai lietuvių išeivijos spaudoje jau paskelbta. Apsilankymo proga pirmininkas Vytautas Landsbergis davė kelis interviu Amerikos spaudai, tarp jų ir Draugo korespondentui New Yorke.

D.K. Pirmininke, Amerikoje daug kalbama apie 24 milijardų dolerių ekonominę pagalbą Rusijai. Tuo tarpu Pabaltijui nieko panašaus nesiūloma — nei pinigų, nei pagalbos. Ar Lietuva, galbūt Latvija ir Estija, nesijaučia nuskriaustos tokio, sakyčiau, dėmesio nekreipimu į Pabaltijo valstybes, palyginus su Rusija?

V.L. Aš nenorėčiau jaustis nuskriaustas arba kad mūsų šalis jaustųsi nuskriausta. Aš formuluočiau kitaip, būtent, kad, per mažai padėdamos, Vakarų šalys daro blogą paslaugą pačios sau. Spartesnės permainos Pabaltijo šalyse yra reikalingos visai Europai, nes tai yra taikos ir stabilumo zonos praplėtimas į Rytus ir tuo Vakarų šalys yra suinteresuotos, bet jos tikrai skiria nepakankamai dėmesio. Kai pažiūrime į proporciją, tai Lietuvai yra svarstoma pagalba dešimtimis milijonų, o Rusijai dešimtimis milijardų. Tai didelis skirtumas, tikriausiai susietas su tuo, kad katastrofa Rusijoje keltų pavojų Vakarų didžiosioms šalims, o ekonominės nelaimės Lietuvoje nekeltų pavojaus Amerikai arba Anglijai, nors aš manau, kad pavojų vistiek keltų Europai, bet kažin ar tai yra pakankamai suprantama.

D.K. Europoje turbūt nepakankamai suprantami ir Lietuvos santykiai su Lenkija. Jūs, vykdamas į Barceloną, arba grįždamas iš ten, turėjote sustoti Varšuvoje ir susitikti su Lenkijos prezidentu Lechu Valensa. Kodėl susitikimas neįvyko?

V.L. Aš negaliu pasakyti, kad buvo numatytas toks susitikimas. Buvo šiek tiek kalbama, bet tai ir viskas.

D.K. Na, o apskritai dėl Lietuvos ir Lenkijos santykių. Ar jie gerėja, lieka nepakitę ar blogėja?

V.L. Dabar labai svarbus įvykis yra Lietuvos premjero Abišalos susitikimas su Lenkijos vadovaujančiais asmenimis, sutarčių pasirašymas ir pozityvūs pasiaiškinimai. Šitas įvykis tikrai duos pozityvių rezultatų santykių plėtojimui. Santykiai nebuvo blogi, bet kai kuriais atžvilgiais šiek tiek pašliję. Buvo stengiamasi jiems pakenkti visą laiką, keliama vadinama Lietuvos lenkų problema. Mūsų kaimynas Rytuose, kaip ir anksčiau, stengiasi kelti nesantaikas Lietuvoje. panašiai kaip yra daroma Kaukaze arba Moldovoje. Tų pastangų pėdsakai yra jaučiami ir Lietuvos lenkų tarpe, ir pačioje Lietuvoje, ir tarp kraštutinių nacionalistinių jėgų. Tai tendencija kurstyti priešiškumą Lietuvai.

D.K. Lenkijos ministerio pirmininko pareigas perėmus Hanai Suchockai, Jūsų nuomone, ar būtų galima tikėtis palankesnės politikos Lietuvos atžvilgiu, negu vedėjos pirmtakas?

V.L. Man atrodo, kad ponios Suchockos iniciatyva susitikti su premjeru Abišala yra besikeičiančios į gera politikos ženklas.

D.K. Kodėl Lietuva nepalaiko glaudesnių ryšių su Ukraina? Kodėl negirdima nei iš Ukrainos, nei iš Lietuvos pusės apie pastangas jungti jėgas?

V.L. Galėčiau daryti daugiau priešingą išvadą. Dalis kaltės yra mūsų pačių. Mes nebuvome labai aktyvūs. Intensyvių bendradarbiavimo santykių su Ukraina reikėjo siekti anksčiau ir atkakliau. Iš Ukrainos pusės tas pats. Kovos už nepriklausomybę laikotarpiu mes jautėme ir patyrėme simpatijų ir paramos, bet tai buvo visuomenės ir pažangiųjų nepriklausomybės siekiančių organizacijų dėmesys ir parama mums. Dabar Ukrainos valdžioje esančios jėgos nėra tokios entuziastingos ir nusiteikusios taip glaudžiai bendradarbiauti su Lietuva. Tai irgi gali būti viena iš priežasčių, kad santykiai su Ukraina nėra apčiuopiamesni, bet mes turime savo atstovą Ukrainoje. Yra susitarta, kad Ukraina atsiųs savo atstovą. Žodžiu, taip pamažu ta veikla plėtojasi.

D.K. Šiuo metu vyksta Lietuvos ir Latvijos bei Lietuvos ir Baltarusijos sienos demarkacija. Lietuvos ir Latvijos sienos problema neegzistuoja, bet egzistuoja sienos su Baltarusija problema. Kaip toli yra pažengęs sienos su Baltarusija nužymėjimo procesas?

V.L. Yra vykdomas darbas, kurį gan ilgą laiką buvo sustabdžiusios Baltarusijos problemos. Baltarusių sienos delineacijos delegacjos vadovas buvo paskirtas diplomatiniam darbui į Lenkiją. Gana ilgą laiką nebuvo vadovo, kuris galėtų daryti sprendimus, tarpininkauti, esant reikalui, tarp vyriausybės, Aukščiausiosios tarybos pirmininko. Man teko ne vieną kartą kalbėtis su A.T. pirmininku Šuškievičium, abiems stengiantis skatinti tuos darbus. Pirmininkas buvo nusiteikęs, kad šitie darbai būtų atlikti ligi rudens, tačiau dabar, atrodo, nusitęs ligi kitų metų.

D.K. Ar yra numatoma žymesnių Lietuvos ir Baltarusijos sienos pakeitimų, pavyzdžiui, lietuvių apgyventų sričių Baltarusijoje prijungimo prie Lietuvos, kompensuojant mažiau lietuviškomis sritimis Lietuvos teritorijoje?

V.L. Didelių pakeitimų nėra numatoma. Yra praktiškos problemos, pakeitimai ištiesinant kelius, sujungiant laukus buvusių kolūkių teritorijose, pereinančiose sieną į kitos valstybės teritoriją. Yra vietų, dėl kurių reikia aiškintis, daryti pakeitimus vienoje vietoje, gal kitoje vietoje. Visa tai yra svarstoma, pavyzdžiui, kur eina geležinkelis. Atrodo, kad darbas vyksta gera bendradarbiavimo dvasia.

D.K. O kaip su Kaliningrado sritimi, Karaliaučiaus sritimi. Dėl jos vyksta pasikalbėjimai, kiek žinome, tarp lenkų, rusų ir vokiečių, o lietuviai, atrodo, yra neįtraukti arba aktyviai nedalyvauja. Kokia tikroji padėtis?

V.L. Šalys, kaip Lenkija ir Vokietija yra aktyvesnės. Gali būti, kad tų šalių verslininkai yra aktyvesni. Mūsų verslininkai galbūt ne tokie veržlūs. Neseniai Karaliaučiuje buvo konferencija, kurioje dalyvavo ir Lietuvos atstovai. Jie turėjo daug pokalbių. Ateityje mes daugiau padėsime, negu anksčiau padėjome, lietuviams, gyvenantiems Karaliaučiaus srityje. Šis klausimas visą laiką buvo mūsų dėmesio objektas.

Rimties valandelei

NEATSIRADO, KAS DUOTŲ GARBĘ DIEVUI

Viešpats Jėzus, trejus metus vaikščiojo tarp žmonių, juos mokė dieviško mokslo. Jis priminė dažnai ir Šv. Raštą, kuriuo išrinktoji tauta tikėjo. Pariziejai ir Rašto žinovai jiems dažnai klaidingai, tik raidiškai aiškino ir, anot Jėzaus, dėjo naštas, kurių jie negalėjo pakelti, o patys dažnai net piršto nenorėjo pajudinti. Dažnai jis kalbėjo ir apie pranašus. Jie pranašavo net grobį, kuris persekios išrinktąją tautą, jei jie nesilaikys Dievo įsakymų. Jie paskelbė ir Mesijo — Dievo Pasiuntinio atėjimą, nurodė, kaip reikia gyventi, kad įtiktų Dievui ir duotų jam garbę.

Pasitaikė, kad Jėzus ėjo į Jeruzalę iš savo gimtinės Galilėjos, turėdamas pralenkti Samariją, kuri buvo priešinga žydų tikėjimui ir elgesiui. Ir čia jį sutiko dešimt raupsuotųjų, kurie jau buvo anksčiau girdėję apie jo gydymus, apie jo maloningumą ligoniams. Kaip valdžios buvo įsakyta, jie sustojo atstu nuo Jėzaus ir minios ir pradėjo šaukti: „Jėzau, mokytojau, pasigailėk mūsų. Pamatęs juos, jis tarė: Eikite, pasirodykite kunigams. Ir atsitiko, kad beeidami jie pasveiko. Vienas jų, pamatęs, kad jis sveikas, sugrįžo, garbindamas dideliu balsu Dievą ir dėkodamas parpuolė veidu prie jo kojų; tai buvo samarietis" (Lk. 17, 13-16).

Samariečio sugrįžimas ir padėka buvo Jėzui proga pasakyti jį sekusiems apie dėkingumą, kuris taip pat yra krikščioniška dorybė. Jos stoka kai tik žmonės dažniausiai nusikalsta, Dievui nesuteikdami garbės, žmogui neparodydami tikros padėkos už jo gerą darbą ar pasiaukojimą. Ir Jėzus taria visiems, tik paskui išgydytajam: „Argi ne dešimt pagijo? o kur devyni? Neatsirado, kas sugrįžęs duotų garbę Dievui, kaip tik šitas svetimtautis. Taigi, jis jam tarė: Kelkis, eik, tavo tikėjims išgelbėjo tave" (Lk. 17, 17-19).

Jėzus nepasakė pamokslo apie dėkingumą, bet tik priminė jo reikalingumą. Juk ir krikščioniui, ir žydui, ir bet kurios religijos atstovui reikia turėti ryšį ne tik su Dievu, bet ir su artimui — kitam žmogui reikšti pagarbą ir padėką už bet kurį pasiaukojimą ir darbą. Krikščioniui tai yra būtinybė, tai meilės išraiška, o be meilės nėra tikros krikščionybės, nėra tikėjimo, kuris ir kalnus verstų.

Ir apaštalas šv. Paulius rašo savo mokiniui Timotiejui, primindamas Jėzaus prisikėlimą ir reikalą jam reikšti padėką, kad jis prisikėlė dėl žmonių nusidėjėlių. „Atsimink Viešpatį Jėzų Kristų iš Dovido ainijos, kad jis prisikėlė iš numirusiųjų, anot mano evangelijos, dėl kurios kenčiu iki grandinių lyg piktadaris; tačiau Dievo žodis nėra surištas. Todėl aš pakenčiu visa dėl išrinktųjų, kad ir jie laimėtų išganymą, kuris yra Kristuje Jėzuje, drauge su dangaus garbe" (2 Tim. 2, 8-10).

Ką šv. Paulius sako savo mokiniui Timotiejui, tinka ir kiekvienam, kuris nori sekti prisikėlusį Kristų, nors jis buvo grandinėse. Tiesa ir meilė nesurištos, neuždaromos kalėjimuose, nenugrūdžiamos į sunkiausias naikinimo stovyklas. Su Kristumi reikia kentėti ir nesigėdinti savo kentėjimų, melstis ir dėkingumą reikšti iš meilės savo persekiotojams.

Tai didvyriškas veiksmas, bet krikščioniui tai tobulybės ženklas. Su Jėzumi „jei drauge mirėme, drauge būsime ir gyvi; jei drauge kentėsime, drauge ir viešpatausime; jei mes išsiginsime, ir jis išsigins mūsų: jei mes esame neištikimi, jis pasilieka ištikimas" (2 Tim. 2, 11-13). Jėzui turime būti ištikimi, dėkingi iš meilės, su juo gyventi ir kentėti, nes mes esame jo mokiniai, kurie eina kartu su juo mirti ir gyventi.

P.A.

Žmones ir žmoniškus dalykus reikia pažinti, kad juos mylėtume; Dievą ir dieviškus dalykus reikia pamilti, kad juos pažintume.

Bl. Pascal

NIEKAM NEREIKALINGI

JURGIS JANKUS

2

— Eik, ir dairykitės. Jeigu pamatysite, kad į tą pusę ateina, bėkit į daržinę. Kol anų dar nėra, ji perkelsiu.

Moteris nubėgo į trobą, vokietis pasuko prie valties, o aš iš paskos. Kai jau kėlėmės, dairydamasis į vieną pusę ir į kitą, ar nepamatysiu kur rusų, pasakiau:

— Reikėjo ir mergaites perkelti. Ar jos neturi šitoj pusėje kokių pažįstamų? Būtų prisiglaudusios, kol kareiviai nustos sauvaliauti. Visą laiką taip nebus, — o pats galvojau, ar rusai ir vokiečius kraus į prekinius vagonus ir trems į Sibirą.

— Kas iš to, — nutraukė beįsibėgančią mano mintį vokietis. — Juk sakei, kad atidavė ligi Elbės. Jeigu atidavė Berlyną, tai kas jiems Meklenburgas. Amerikiečiai ir savo duonos turi ligi soties. Geriau pasisaugoti prie namų.

Persiskyrėm. Aš pajutau po padais tvirtą žemę, o jis vandeniu sugrįžo į savo, kuri man staiga pasirodė nebetvirta. Kažin kada, o gal ir visiškai netrukus, gali ir juos pradėti krauti į vagonus ir siųsti ten, iš kur grįžti nebėra vilties. Ir čia pat toptelėjo, ar tikrai Sibiras toks tuščias, kad jame galėtų tilpti dar ir pusė Europos. Atrodė būtų didžiausia nesąmonė, bet kas gali atspėti, ką išprotėję galiūnai gali padaryti.

2.

Iš Berlyno prieš kelias dienas išėjo visas būrys ir, maišydamiesi tarp bėgančios kariuomenės, traukėm Berlyno - Hamburgo plentu. Man atrodė, kad tai pats saugiausias kelias, nes kas geriau žino, kur dar galima saugiau pralįsti pro iš abiejų pusių rusų grasinančias žnyples, kaip tie, kurie turi ryšius su savo pačių daliniais ir vienam šone ir kitame dar tebesipriešinantiems rusams.

Mūsų buvo gal dešimt, gal dvylika. Buvo vienguingių, bevaikių porų ir net viena šeima su pora paauglių berniukų. Buvo vienas, kuris sakė esąs daktaras, dirbęs kažin kurioje Berlyno ligoninėje ir turėjęs ryšių su vokiečių pogrindžiu. Tai jis ir pasakė, kad Jaltoje Stalinas paėmė Europos žemėlapį, nagu išilgai Elbės užbrėžė liniją ir pasakė:

— Į tą pusę viskas mano vieno, o į tą pusę galite viską dalytis, kaip norite.

Daktaras pats tikėjo ir visus mokėjo įtikinti, kad tikras išsigelbėjimas tik už Elbės. Elbės nebuvau matęs, bet žinojau, kad ji didelė upė. Kažin kas buvo sakęs, kad kelis kartus didesnė už mūsų Nemuną. Toks vandens platumas mane gąsdino. Mėginau įtikinti, kad kariuomenė žino, kur eina. Kad į ją įsimaišę kur nors žemiau gal ir per Elbę persikelsim, o ką darysim, kai prieisim upę. Ką žinom, kur rasim tiltą? Ką žinom, ar tiltai nebus susprogdinti? O jeigu ir rasim, tai ar amerikiečiai mus įsileis?

— Neįsileis, plauksim! — tvirtai pasakė daktaras. Jam pritarė kiti.

— Ar žinot, kokia ji platumo ir koks jos vanduo?

— Šlapias, — kažin kas pasakė, ir visi prapliupo juoku.

— Ir šaltas, — numečiau. — Neužmirškit, koks dabar metų laikas.

— Nieko. Plauksim taip, kad amerikiečiai matytų. Jie žmonės. Neleis savo akyse žmonėms mirti. O kaip yra čia? Kiek lėktuvai vakar čia priklojo. Šiandien visi matėm pakely lavonus. Ką žinom, ar net čia besišnekant neužlėks. Man tai jau verčiau vandeny nuskęsti. Nuskęsiu, tai žinosiu, kad nuskendau. Kad kitaip nebebuvo galima. O čia. Jeigu pataikytų taip, kad iš karto užmuštų, bet jeigu sužalos. Jeigu nutrauks ranką ar koją. Vokiečiai ir trauktis moka tvarkingai. Gal nepaliks šalia kelio, gal suteiks pagalbą ir nuveš kur į ligoninę, o tenai paguldys ir paliks laukti bolševikų. Ką manot jie darys, mane ar tave radę suluošytą. Lenino medalį prikabins?

Kai tik priėjom į kairę pusę atsišakojantį vieškelį, daktaras pirmas pasuko į jį, o jam iš paskos ir visi kiti.

Pasukau ir aš, bet širdis traukė atgal. Žinojau, kad tikras išsigelbėjimas tik Vakarų pusėje, bet kurtus slėgimas stūmė į šiaurę. Rodos, atsiskirtum, be kelio, tiesiai per suakėtus laukus patrauktum šiaurėn ir pasijustum išgelbėtas.

Ėjau kartu su kiek vyresniu vyru. Išsišnekom. Jis Lietuvoje buvo pradžios mokyklos mokytojas, o čia per žiemą prasitrynė be jokio darbo. Vis pasisekdavo pro arbeitsamto pirštus prasmukti. Užtat daug vaikščiojęs. Apie Berlyną ir jo apylinkes galėtų gal kelias knygas parašyti. Ypač apie jo griuvėsius. Apie bažnyčias, mokyklas, apie rūmus.

— Žmogus pralenkė laiką, — šnekėjo. — Laikui būtų reikėję gal tūkstančio metų, o žmogus padarė per kelias valandas.

Jis per vasaras buvo išvaikščiojęs visą Lietuvą, sakėsi mokąs tris kalbas, bet kai pasisakiau, kad jau esu pramokęs šešias ir dar norėčiau pramokti kita tiek, jis laikė mane labai laimingu. Pats dar norėtų bent kiek pramokti prancūziškai. Bent tiek, kad kada nors galėtų po Paryžių be vertėjo pavaikščioti.

(Bus daugiau)

HORIZONTAI

KELIAI IR KLYSTKELIAI?

Vis akivaizdžiau matyti, kad buvę bolševikinės okupacijos metais kai kurie disidentai, nemaža iškentėję sovietų kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, daros vis keistesni savo galvojimu ir net elgesiu. Puikiai žinom, kad Lietuvai pradėjus laisvėti, radikaliai į dešinę pasuko kovotojas už žmogaus teises Antanas Terleckas, kai kurioje Lietuvos spaudoje tapęs net pajuokos objektu. Panašiu keliu ypač Aukščiausioje Taryboje žengia kovotojas už tikinčiųjų laisvę ir deputatas prel. A. Svarinskas. Tuo tarpu į kairę pakrypo Lietuvos Helsinkio grupės įkūrėjas ir buvęs sovietų kalinys Viktoras Petkus. Prieš jį piktoką pareiškimą „Lietuvos aido" 1992.VII.14 nr. paskelbė Birštone susirinkę buvę Intos, Abezo ir Kožimo kaliniai. Tik ką šiais metais pasirodžiusi buv. Sibiro tremtinio ir vėliau politinio kalinio Liudo Dambrausko knyga „Žvilgsnis į dabartį", apimanti daugiau kaip 1,100 psl., jos tęsinys taip pat rodo autoriaus ryškų pakrypimą į kairę ir pritarimą dabartinei opozicijai Lietuvoje.

Iš knygos „Žvilgsnis į dabartį" ryškėja, kad prieš pirmuosius „Gyvenimo akimirkų" tomus išleidžiant, leidyklos teisingai reikalavo jų tekstą sutrumpinti. Apie pernelyg didelį to veikalo ištęsimą bei kartojimąsi buvo užuominų ir išeivijos spaudoje. Apie tai naujausiame veikale užsimena ir pats autorius: „Vagos leidykloje mano atsiminimai pateko į redaktorės Sigitos Papečkienės rankas (...) Kaip žmogus ji darė malonų įspūdį, nors aiškaus atsakymo negavau. Redaktorė skaitė ilgokai — tik po 4-6 savaičių buvau iškviestas į leidyklą (...) Redaktorė be jokios diplomatijos — šviesiai ir tiesiai sklandžia lietuvių kalba pradėjo dėstyti savo pastabas. Atseit atsiminimai per daug ilgi ir jų tokių niekas nesiima leisti. Anot jos, aš bandžiau aprėpti tai, kas mano sugebėjimais neaprėpiama.. (psl. 11).

Tačiau autoriaus nenorą atsiminimus trumpinti išgelbsti Amerikos doleriai. Jis rašo: „Čikagos ‚Į laisvę' fondas lietuviškai kultūrai ugdyti paskyrė tuos pinigus ‚Vagai', kad ši pagreitintų mano atsiminimų spausdinimą ir išleistų galimai didesnį jų tiražą, dalį pasiųsdama tenai. Nuo šiol aš ‚Vagos administracijos akyse tapau nebe ‚draugas', o ‚gerbiamas' Dambrauskas. Savaime suprantama, už tokią sumą ir asilą galima pagerbti..." (psl. 19).

Pasirodžius L. Dambrausko knygai „Gyvenimo akimirkos", ji greitai pasiekė Vakarus, čia knygos mylėtojų buvo plačiai skaitoma bei komentuojama. Lietuvių Fronto bičiuliai, o taip pat ir giminės, kaip antai Washingtone gyvenanti L. Dambrausko žmonos sesuo, jį pakvietė atvykti į Ameriką. Apie tai autorius naujojoje knygoje rašo: „Prisipažįstu, kad ir aš buvau sugundytas pasižmonėti po Vakarus. Pradžioje svajojau brolius lietuvius aplankyti JAV. Bet, išgirdus atgarsius apie mūsų buvusių kalinių — Terlecko, Petkaus, Gajausko visuomeninę veiklą užjūrio lietuvių tarpe, iš karto bet kokie norai praėjo..." (psl. 34).

A. Terleckas ir V. Petkus buvo į JAV atvykę, berods, 1989 m. rudenį, čia dalyvavo Vliko seime ir kurį laiką praleido Chicagoje I. ir dr. L. Kriaučeliūnų globoje. Atsitiktinai ir man juos teko sutikti „Draugo" rūmuose, o vėliau ir Amerikos Balso redakcijoje Washingtone. O prieš tai besilankančiam 37 m. bolševikų kalėjimuose ir darbo lageriuose praleidusiam B. Gajauskui ir jo šeimai gražų priėmimą 1989 m. liepos 23 d. tuometinėje Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone suruošė Lietuvos atstovas S. Lozoraitis. Nežinia, kokių jų neigiamą „visuomeninę veiklą" įžvelgė kitapus Atlanto tuo metu buvęs L. Dambrauskas?

Pagaliau pablogėja L. Dambrausko santykiai ir su Tremtinių sąjunga: „Mane buvo sudominusi Tremtinių sąjunga. Aš turėjau progos jos veiklą sekti nuo paties steigiamojo susirinkimo. Ne vienu patarimu buvau prisidėjęs prie jos organizavimo. Dargi vienu laiku intensyviai buvau siūlomas į tos sąjungos prezidentus (...). Jeigu ir būčiau sutikęs balotiruotis, tai tik ne į prezidentus. Siūlomą pyragaitį greitai perkandau. Ypač nemalonų įspūdį padarė vienas Tremtinių sąjungos valdybos posėdis, kuriame aptarinėjo tremtinių palaikų sugrąžinimo rezultatus. Klausytis, kaip ekspedicijų vadovai vienas kitą kaltino nesąžiningumu, troškimu pasipelnyti, buvo be galo nemalonu (...). Nežinia, kuo tas posėdis galėjo pasibaigti, jeigu Audrius Butkevičius nebūtų pasiūlęs sudaryti kompetentingą revizijos komisiją. Taip ir įsivėliau į nelabai švarią operaciją, mat patekau į tos komisijos sudėtį (...). Iš ekspedicijos vadovų pareikalavau per savaitę pateikti surinktų aukų sąrašus ir išlaidų pateisinamuosius dokumentus (...). Bet va ‚revizorius' laukė savaitę, mėnesį ir du, o pateisinamųjų dokumentų taip ir nebuvo.." (psl. 39-40).

Iš to buvęs disidentas ir politinis kalinys daro šią išvadą: „Sutinku, kad tokia organizacija reikalinga, tik gaila, kad ji užmiršta savo paskirtį, dar skaudžiau, kad jos vardu spekuliuojama — tremtinių kaulai panaudojami kaip politinis kapitalas kopiant karjeros laiptais. Galbūt kai kam gali atrodyti, kad žengiant į valdžią visos priemonės pateisinamos, tačiau aš kaip tik tokios valdžios labiausiai bijau (...). Nelikau visiškai ‚švarus' nuo tos Sąjungos — buvau įtrauktas į ‚Tremtinio' laikraščio redkolegiją. Bandžiau pats atsisakyti, kai kas net reikalavo mane išišbraukt kaip ‚neaiškios' politinės orientacijos žmogų, tačiau iki šiol laikraščio redakcija laiko savo nariu, nors jai iš tokio pagalbininko naudos kaip iš pernykščio sniego..." (psl. 40-41).

Nuo šios vasaros vidurio L. Dambrausko pavardė jau išbraukta iš laikraščio „Tremtinys" redakcinės kolegijos sąrašo, o autorius apie dabartinę „antikomunistinę isteriją" taip filosofuoja: „Paskutiniu metu vis labiau plečiama antikomunistinė isterija — tai dešiniųjų kuriamas baubas, kuriuo visuomenę galima ne tik bauginti, bet ir prilaikyti, kad ji per daug nepolitikuotų, neimtų reikšti pretenzijų parlamentui ir valdžiai. Ne vienas parlamentaras savo nekompetentingumo, politinio analfebetiškumo kritiką bando priskirti ‚kažkokiai paslaptingai' rankai, kuri atseit ieško, už ko galėtų užsikabinti ir pakenkti besikuriančiai Nepriklausomybei. Kad yra ‚kažkokia paslaptinga' ranka, aš tikiu, tik jai vadovauja ne buvę komunistai, persikrikštiję į Demokratinę darbo partiją, o KGB ir jos pagalbininkai LKP (KPSS) (psl. 47).

Manau, kad skaitytojai, perskaitę Liudo Dambrausko šiais metais pasirodžiusią knygą „Žvilgsnis į dabartį" (ne „Žvilgsnis iš dabarties", kaip neseniai rašė A. Laukaitis), susidarys savo nuomonę. Tačiau man atrodo, kad buvęs Sibiro tremtinys ir vėliau komunistų kalinys Liudas Dambrauskas jau nebeišlaikė balanso ir per daug pakrypo į kairę.

Vl. R.

Lietuvos skautų vadovų,-ių stovykloje eilutėje prie skautiškos lauko virtuvės vs fil. prof. Algirdas Avižienis ir čikagiškis vs fil. Kęstutis Ječius.

ALGIRDAS GUSTAITIS IR KUNIGAIKŠČIO RADVILO ŽEMĖLAPIS

Kai 1983 metais Lietuvos Šaulių sąjunga tremtyje (Chicagoje) išleido Algirdo Gustaičio paruoštą knygą „Tikroji Lietuva", kurioje aiškinamas 1982 metais Lietuvos Šaulių sąjungos ir Lietuvių Istorijos draugijos Chicagoje išleistas Lietuvos žemėlapis, lietuvių visuomenė buvo nustebinta tų leidinių kruopščiu parengimu. Lietuvos žemėlapį braižė Kęstutis Stropus, žemėlapį puošiančius Lietuvos miestų herbus paruošė dail. Telesforas Valius. Spaudoje (ne tiktai lietuvių kalba) spausdinta daug pasisakymų.

Besikalbant Lietuvos teritoriniais klausimais, kartais išsireiškiama: „Kalbi apie Lietuvą be prūsų žemių, ar apie Gustaičio siekiamą Lietuvą?" Tie leidiniai praplėtė lietuviškos galvosenos akiratį, gaila, plačiau nepasklidę tada dar okupuotoje Lietuvoje.

Lietuvos kunigaikščiai Radvilai valdė Nesvyžių ir eilę kitų Lietuvos vietovių. Bostone leistoje Lietuvių enciklopedijoje, XXIV tome trumpai paminėti 48 Radvilai, įskaitant kardinolą Jurgį Radvilą (1556-1600). Mikalojus Kristupas (Našlaitėlis) Radvilas (1549-1616) pasižymėjo (jo pastangomis paruoštu, T. Makovskiui braižius) 1613 metais Amsterdame išspausdintu Lietuvos žemėlapiu. Tas žemėlapis laikomas gerai paruoštu, pakartotas įvairių kartografų, spaustuvininkų apkapojant, ar kitaip ką nors pakeičiant. Iki šiol žinomas vienintelis pilnas 1613 metų Lietuvos žemėlapis yra Uppsalos universiteto bibliotekoje, Švedijoje. Į Uppsalą nuvykęs, Alg. Gustaitis tiesiogiai susipažino su tuo lietuvių tautai svarbiu žemėlapiu ir 1992 metais (1990 metų data) Chicagoje išspausdinta 156 puslapių, didelio formato knyga „Kunigaikščio Radvilo žemėlapis", išleido „Baltica". Joje 47 žemėlapiai ir 88 iliustracijos, atspaudai. Knygoje įvadas angliškai ir lietuviškai. Pradedama autentiškais lotynų kalba tekstais, kurie išspausdinti žemėlapio originale. Švedams maloniai talkinant, lotyniškus tekstus į lietuvių kalbą, lygiagrečiai su lotyniško tekstu į lietuvių kalbą, išvertė prel. prof. Paulius Jatulis Romoje. Aiškinimus, iliustracijas, žemėlapius parūpino Algirdas Gustaitis. Taip 1613 metais kunigaikščio Radvilo išleistas Lietuvos žemėlapis tapo prieinamas svetimiesiems ir lietuviams. Daug žemėlapių paaiškinta; daugybė autentiškų citatų, vertimų, atliktų skirtingų asmenų.

Kunigaikščio Radvilo 1613 m. Lietuvos žemėlapyje išspausdinti du Dniepro upės brėžiniai taip pat su aiškinančiais įrašais. Lotyniški tekstai prof. P. Jatulio išversti į lietuvių kalbą. Algirdas Gustaitis parūpino aiškinimus, spausdino 96 žemėlapius ir 97 brėžinius, iliustracijas. Tai antroji Kunigaikščio Radvilo žemėlapio knygos dalis, kurią, pavadintą „Dniepro upė ir aplinka nuo prieškristinių laikų" išleido „Raštija" Lietuvoje 1991 metais (278 psl.). Tos mūsų paminėtos trys knygos gerokai papildo istorinius duomenis apie lietuvių tautą nuo senų laikų. Knygose paskelbti išsamūs vardynai, panaudotų žemėlapių sąrašai.

R. K. Vidžiūnienė

Kas iš Amerikos — geriausia

Nors kelis kartus mesti japonų priekaištai, kad Amerikos įmonių darbininkai yra tinginiai, nepareigingi ir apsileidę, įžeidę amerikiečių savigarbą ir iššaukę aštrią politikų reakciją, patys amerikiečiai apie savo krašto gaminius nėra per daug geros nuomonės. Tas nepasitikėjimas savomis prekėmis akivaizdus gatvėse ir keliuose, kur zuja japoniškos, vokiškos ir kitokios importuotos mašinos; elektroninių reikmenų parduotuvėse ir net maisto krautuvėse: kitoje valstybėje pagaminti produktai pirkėjams daug patrauklesni už savuosius. Nepadeda nei pastarųjų mėnesių propagandiniai šūkiai: „Pirkite amerikietiškus gaminius", nei įtikinėjimai, kad krašto ekonomija tuoj sutvirtėtų, jeigu amerikiečiai pasitenkintų amerikietiškomis prekėmis.

Tačiau yra bent vienas kraštas, kuriame viskas, kas iš Amerikos — geriausia. Po kelių dešimčių metų antiamerikietiškos propagandos ir draudimo bendrauti su Vakarais rusai staiga „atrado" Ameriką. Parduotuvių vitrinose, išpuoštose Amerikos vėliavomis, puikuojasi importuotos prekės, televizijoje rodomos Walt Disney programos, gatvėse vis daugiau amerikietiškų mašinų, o vaikai žaidžia amerikietukų pamiltais žaislais.

Amerikos darbininkų pagamintiems produktams priskiriama aukščiausia kokybė, ir jie grobstyte išgrobstomi iš parduotuvių, nepaisant aukštų kainų. Apskritai Amerika yra tapusi gero gyvenimo simboliu. Jeigu žmogus negali pats į ją patekti, tai bent mėgina save apsupti amerikietiškais daiktais.

Kai pasaulinėje rinkoje dolerio vertė yra nepastovi ir dažnai krinta, rusai amerikietišką dolerį vertina už vis labiausiai. Doleris tapęs lyg Rusijos valiuta, pageidaujama visose kasdieninio gyvenimo srityse. Doleriais galima mokėti bet kurioje parduotuvėje, rinkoje, restorane. Jie labiau vertinami už japonų ar vokiečių valiutą. Iš tikrųjų doleris Rusijoje yra lyg visų valiutų karalius ir už 1 dol. mokama apie 241 rublį.

Dažnai aukšta dolerio vertė ir palyginti mažomis kainomis, kai mokama doleriais, pasinaudoja amerikiečiai turistai. Pavyzdžiui, kepaliukas duonos tekainuoja 7 centus, geros kokybės pianinas apie 200 dol., bilietas iš Maskvos į Sankt Peterburgą — 10 dol. Tačiau rusams tokios kainos pasakiškai aukštos, nes vidutinė darbininko alga yra tik apie 25 dol. mėnesiui. Todėl viešbučiuose, taksiuose, įstaigose ir visur kitur pageidaujami mokėjimai doleriais, ne vien dėl to, kad paskui už juos galima nusipirkti vertingų daiktų, bet ir dėl taupymo „juodai dienai".

Jau pradeda pasigirsti ir kritikos balsų, kad amerikietiškoji „invazija" gali užgožti rusijos kultūrines vertybes ir net pačią rusų tautos tapatybės sampratą. Ypač tuo pradeda rūpintis dešiniojo sparno nacionalistai, tačiau eiliniai rusų piliečiai tokiais būkštavimais neužsiminėja. Šiuo metu jie yra susižavėję Amerika ir viskuo, kas amerikietiška.

D. Bindokienė

DĖMESIO, JAUNIME!!!

Ar Jūs norite atstovauti savo miestą sekančiame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese?

Ar norėtumėte dirbti Lietuvos labui?

Ar planuojate aplankyti gimines Lietuvoje?

Ar planuojate dalyvauti ar mokytis kursuose Vilniuje ar Kaune?

Ar treniruojatės dalyvauti Tarptautinėse Lietuvių Sporto Žaidynėse?

Petro Čepo Jaunimo Fondas žino, kad jaunimui (18-35 amžiaus) yra sunku sutaupyti pinigų kelionei į Lietuvą ir kitas šalis. Todėl mes įsteigėme PČJF, norėdami Jums padėti susipažinti su savo Tėvyne ir pasaulio lietuviais. PČJF $1,000 stipendija skiriama bent vienam lietuvių kilmės jaunuoliui/ei, kuris/i žada vykti į Lietuvą arba dalyvauti lietuviškoje veikloje išeivijoje.

Anketą stipendijai gauti turite užpildyti ir pasiųsti PČJF ne vėliau lapkričio 15 d., kad galėtumėte keliauti į Lietuvą ateinančiais metais tarp sausio 1 d. ir gruodžio 31d. Anketos ir platesnė informacija gaunama rašant:

Petro Čepo Jaunimo Fondas
P. O. Box 497, South Boston, MA 02127

We Ship UPS 312-434-9766

Užsiimam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen

Skaniausi lietuviški gaminiai

2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

atlanta vėl siūlo **oro kargo siuntinius**; **pristatoma per 10-14 darbo dienų**, bet kaina...

KAINA -tik $ 2.75 už svarą.

Siuntiniai turi būti pristatyti iki ketvirtadienio.

Virš 50 svarų - $ 2.50

atlanta IMPORT EXPORT
Trumpiausias kelias į Lietuvą

SIUNTINIAI PRISTATOMI Į NAMUS
LAIVO KONTEINERIS IŠSIUNČIAMAS SPALIO 13 D.
ATVEŽKITE ARBA ATSIŲSKITE UPS
Vieno svaro kaina - 69 centai, minimumas - 20 dol.
Virš 100 svarų - 58 centai
2719 W. 71st ST.
CHICAGO, IL 60629
IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.
1-800-775-SEND
IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

© *atlanta* IMPORT EXPORT, 1992

midland federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

FSLIC

EQUAL HOUSING LENDER

INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS

Žaibas

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS" — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

5625 South 79th Avenue
Hickory Hills, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

Rašytoją Nijolę Jankutę, Užubalienę sveikina jos pusseserės anūkės Justina ir Kristina Žalneriūnaitės.

KAI ILGESYS NAMO PARVEDA

Kupiškėnai pagerbė rašytoją Nijolę Jankutę

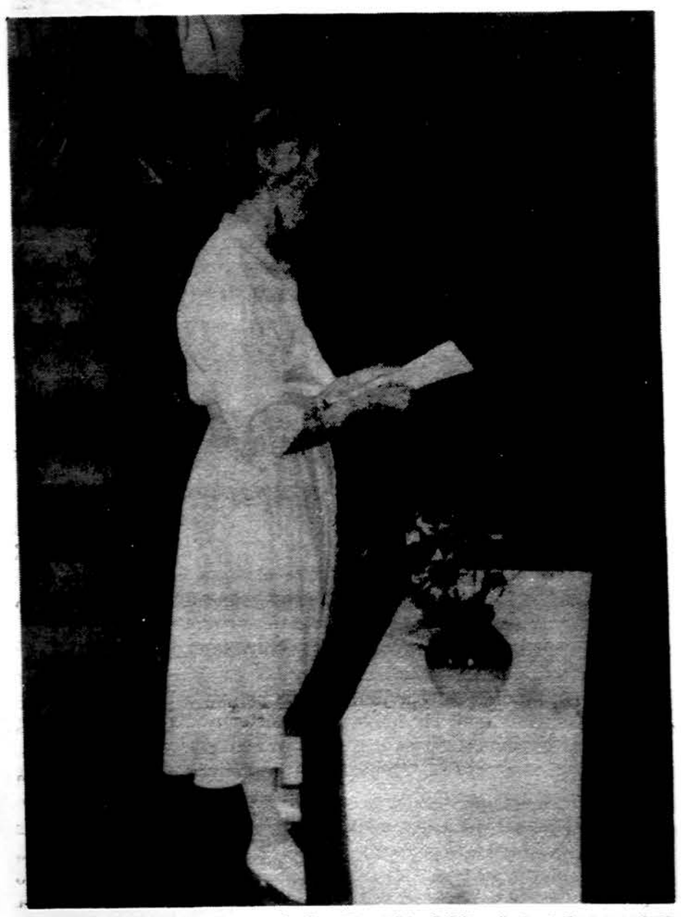

Rašytoja Nijolė Jankutė kalba Kupiškio bibliotekoje jai suruoštoje vakaronėje.

Pakeliui į namus...

Sentimentalion kelionėn į Lietuvą keliaujančių sraute šią vasarą buvo ir rašytoja Nijolė Jankutė-Užubalienė iš Chicagos. Karo audros iš Tėvynės išblokšta, Nijolė lietuvaite augo ir brendo svečiose šalyse. Kur ėjo, ką veikė, visada ją lydėjo Tėvynės ilgesys ir širdyje, lyg talismaną, nešiojosi vaikystėje gyvento miestelio Kupiškio ir tėviškės prisiminimą. Gyveno Lietuva ir Lietuvai, ilgesį ir meilę Tėvynei, tautai ir gimtajai kalbai diegdama ne vien dukrai Dovilei. Veikdama skautų organizacijoje, dirbdama lituanistinėse mokyklose, rašydama vaidinimus ir daineles mažiesiems, knygas vaikams bei jaunimui, Nijolė Tėvynės ilgesį skiepijo platiems lietuviško jaunimo sluoksniams toli už Lietuvos ribų gimusiems... Ir kartu su jaunimu dainuodama pamiltąją „Grįšim grįšim"... tvirtai tikėjo, kad vieną dieną grįšim

— ten kur teka
Nemunėlis ir Neris...

Lauktoji diena pagaliau išaušo — Lietuva nepriklausoma! Blogio imperijai subyrėjus, plačiai prasivėrė keliai į Lietuvą. Lietuviai, išsisklaidę plačiajame pasaulyje, skuba lankyti Tėvynės, artimųjų tėviškėse ar apleistuose kapuose...

Ilgesio šaukiama, po 48-nerių metų svetur, Tėvynėn išsiruošė ir Nijolė. Atvykusią ją Vilniaus aerouoste su gėlėmis pasitiko ne vien giminės. Gėlėmis sveikindamos mojo pakelės, laukai ir pievos, jai vykstant ieškoti prieš pusšimtį metų tėviškės takeliuose basom kojytėm įmintų pėdsakų...

Dešimtis dienų bematant prabėgo viešint Kaune, lankant Raseinius, Palangą, Panevėžį, Šiluvą, Kryžių kalną ir kt. Griaudžiai sentimentalūs apsilankymai abejų tėvų tėviškėse. Tėvelio — Justino Jankevičiaus, buvusio pirmojo Kupiškio progimnazijos direktoriaus tėviškėje, Girvalakiuose, belikę tik namo pamatai ir šulinio rentinys. Ten, dabar tėviškę atgavęs, ūkininkauti imasi Nijolės pusbrolis, nors šalia entuziazmo šiuo metu teturi tik porą karvių ir telyčią. Mamytės tėviškėje, Šapaluose, tebstovi griūvantis gyvenamasis namas ir keli ūkio pastatai, niekieno netaisomi, kol nuosavybė nebus grąžinta teisėtiems paveldėtojams. Kiek čia prisiminimų iš saulėtų kūdikystės dienų... Sentimentalią ašarą nuo skruosto braukiant, nesuprasdamos ko tetai ašaros rieda, stebėjosi mažosios palydovės Nijolės pusseserės anūkėlės — šešiametė Justina ir ketverių metukų Kristina Žalnieriūnaitės. Pralinksminti viešnią norėdamos, mergytės pasisodinusios ant šieno kupetos tetą, mokė ją dainuoti dainelę močiutei:

Kas rytą močiutė kasas mano pina,
Žydrom peteliškėm kasdien padabina.
Skinsiu priskinsiu
Žiedų daug gražių!
Tau juos, močiute,
Tik tau atnešiu!
Kas rytą močiutę aš apkabinu,
Su ja aš saulutę sutikti einu.
Skinsiu...
Vai balo, nubalo močiutės plaukai.
Kaip tau padėkoti, kodėl nesakai?
Skinsiu...

Ir dainavo su jomis Nijolė. O mergytės daug dainų moka ir dainuoti mėgsta — tikros kupiškėnės. O pabaigai, parodydamos, kad ir jos angliškai „moka", mergytės užtraukė „My bonny is over the Ocean..."

Prisiminimai skatino ieškoti praėjusių dienų pėdsakų. Nedaug jų čia belikę. Penkios dešimtys praeities metų daug ką nusinešė, išdildė... Bet atsiminimuose jie liks gyvi, kol plaks širdis.

Namo sugrįžus

Įspūdingos buvo tos dešimt dienų Tėvynėje, bet turbūt, labiausiai prisimintinos liks paskutinės dvi dienos praleistos vaikystės mieste — Kupiškyje. Smarkiai plakanti širdis veržėsi jin greičiau, nei automobilio ratai spėjo, o akys vienu žvilgsniu norėjo aprėpti viską — namus, kiemus, gatves — praeitį ir dabartį. Skubėjo, skubėjo... Į kapines, aplankyti 1940 metais amžiną poilsį ten radusį tėvelį... O kai sutiko vaikystės drauges ir draugus — kalboms nebuvo galo, vis į praeities dienas nuklystant.

Malonią staigmeną paruošė kupiškėnai tėviškėn grįžusiai Nijolei. Čia ji buvo sutikta, ne vien kaip draugė, bet kaip įžymi tėviškėnė-rašytoja. Vietinis laikraštis „Kupiškėnų mintys", redaguojamas Virginijos Juškienės, rugpjūčio 5, 8 ir 12-tos dienų laidose, skyriuje „Įžymių tėviškėnų vardai", supažindina skaitytojus su atvykstančia viešnia.

Felicija Jakutytė, straipsnyje „Sugrįžtanti iš tolių", rugpjūčio 12 d. rašo:

„Kupiškio žemė yra išauginusi daug įžymių žmonių: mokslininkų, dailininkų, skulptorių, rašytojų... Jie, ir čia, ir už jūrų marių gyvendami, nepamiršta esą kupiškėnai ir plačiai garsina savo gimtojo krašto vardą. Viena tokių yra rašytoja Nijolė Jankevičiūtė-Jankutė.

„Kūrybinį kelią rašytoja N. Jankutė pradėjo bendradarbiaudama išeivijos spaudoje — „Drauge", „Dirvoje", „Laiškuose lietuviams", „Skautų aide", „Eglutėje". Pastebėjusi, kad labai trūksta lietuviškų knygų vaikams, ėmė rašyti kūrinėlius mažiems ir jaunimui. Pirmoji knyga „Žebriuko nuotykiai" pasirodė 1963 m. Toliau sekė knygutės „Danutė stovyklauja" 1966 m.: „Kaip Algiukas vėjo ieškojo" 1967 m., „Šamo ežero sekliai" 1972 m., „Kelionė į septintąją stotį" 1973 m., „Karilė ir jos draugai" 1990 m. Jaunimui skirta apysaka „Nuo devynių iki pirmos" pasirodė 1973 m., o apsakymų rinkinys suaugusiems „Saulėgrąžų tvanas" — 1990 m. Be to, N. Jankutė parašė libretą „Kūlgrinda" A. Jurgičio muzikinei pjesei, kuri buvo pastatyta Chicagoje, Clevelande ir Toronte.

„Deja, čia, rašytojos gimtinėje, mažai pažįstama jos kūryba. Todėl noriu pasidalinti mintimis tik apie tuos kūrinius, kuriuos teko laimė perskaityti".

Straipsnio autorė trumpai apžvelgia, gražiai vertindama Nijolės Jankutės kūrybą, straipsnį užbaigdama:

„Gera ir malonu skaityti N. Jankutės knygas. Iš jų dvelkia šiluma, nuoširdumas, subtilus humoras, meilė žmonėms ir gyvenimui. O kai vienas apsakymo „Būdynės" veikėjas prabyla: „Nu vot, vyras kaip ūžolas unt lintos, o aš brač, sanas kėlmas, fylinu orait, ir kų tu mon!" — skaityti pasidaro net labai miela. Juk knyga parašyta mūsų rašytojos — tikros kupiškėnės".

Straipsnis iliustruotas Nijolės Jankutės dabartine ir jos — trečiojo skyriaus mokinės nuotraukomis.

Rašytojos artimiausios vaikystės draugės Danutės Eidukaitės straipsnis „Iš vaikystės sapnų atminties", per du laikraščio numerius pasakoja apie judviejų draugystę, Nijolę ir jos polinkį rašybai. Šiltai ir pagarbiai prisimena Nijolės tėvus, jų namus, mokyklą, draugus, mokytojas. Išspausdintos ir keturios anų dienų nuotraukos.

O laikraščiui rugpjūčio 12 d. paskelbus žinutę:

„Mūsų laikraščio puslapiuose neseniai perskaitėte atsiminimus apie rašytojos Nijolės Jankutės vaikystės dienas Kupiškyje. Šiame numeryje rasite trumpą rašinį apie žymios kupiškietės kūrybą. O jeigu norėtumėte kūrinių autorę gyvai išvysti, pasiklausyti jos minčių apie kūrybą ir gyvenimą toli nuo Tėvynės, apžiūrėti jos knygų parodėlę, tam yra puiki proga. Šeštadienį, rugpjūčio 15 d., 18 val. centrinėje bibliotekoje vyks susitikimas su rašytoja. Kviečiame!"

Kvietiman atsiliepdami, rugpjūčio 15-tos vakare centrinėn Kupiškio bibliotekon sugužėjo kupiškėnai, susidomėję pamatyti ir išgirsti viešnią, apžiūrėti jos knygų ir straipsnių apie ją parodėlę. Sujaudinta Nijolė pagaliau pasijuto atvykusi į namus. Ir kalbėjo iš širdies į širdis. Visų kupiškėnų vardu ją pasveikinusi, bibliotekos vedėja Danguolė Tamulevičienė Nijolę apjuosė plačia tautine juosta ir įteikė gražią Rūpintojėlio skulptūrėlę. O Nijolė, norėdama nors simboliškai likti Kupiškyje, paliko savo knygų rinkinį, kad kupiškėnai ją dar arčiau pažintų.

Rugsėjo 16-tą, Vilniuje lipdama į skandinavų oro linijos lėktuvą, Nijolė mojo „Iki' pasimatymo!" ją išlydėjusiems artimiesiems, Tėvynei ir nepamirštamiems, ir dar labiau pamiltiems kupiškėnams.

Ir. Regienė

Rašytojai Nijolei Jankutei-Užubalienei Kupiškio bibliotekoje rugpjūčio 15 d. surengtos vakaronės metu tautine juosta ir Rūpintojėlį įteikia bibliotekos vedėja Danguolė Tamulevičienė ir jos padėjėja.

MOTERŲ GILDIJOS SUSIRINKIME

Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Moterų gildijos bendras narių rugsėjo mėn. susirinkimas išvarė pirmą poatostoginę vagą gildijos veikloje. Pirmininkė Scottie Zukaitė pateikė ateities užmačių detales, supažindino su įvairių komitetų narėmis. Po oficialios susirinkimo dalies, dalyvės turėjo progą susipažinti su galbūt praktiškiausiais drabužiais rinkoje: jie nesiglamžo, plaunami skalbiamose mašinose, nereikalauja lyginimo ir lengvai pritaikomi dėvėjimui įvairioms progoms. Carol Kovach (Zapolytė), madų koordinatorė, pristatė Modular Clothing iš KL Designs, Inc., o gildijos narės modeliavo drabužius. Dailus vaišių stalas, paruoštas dviejų sesučių — Magdalenos Nekrošienės ir Harriet Kamin (Kaminskienės), užbaigė malonų vakarą.

LIETUVIŠKA EGLUTĖ O'HARE AREOUOSTE

P. Vaitaitienė ir M. Krauchunienė pakviestos atstovauti Balzeko Lietuvių Kultūros muziejui O'Hare tarptautiniame aerouoste ir daugiau negu 12 pėdų aukščio eglę papuošti lietuviškais šiaudinukais. Tai Chicagos Aviacijos departamento projektas — „Švenčių ir muziejų tema". 1991 m. O'Hare padabinta lietuviška eglė atkreipė dėmesį, kaip labai įdomi ir unikali kitų eglių tarpe.

MES IR MADOS

Chicagos Lietuvių Moterų klubo narės sutinka rudenį su madų paroda šeštadienį, spalio 31 d., Palos Country Club atnaujintose patalpose, Palos Park. Pasisvečiavimas — 11:30 val., pietūs — 12:30 val. Po to klubo narės modeliuos Evans drabužių vėliausią rinkinį. Popietės komitetui pirmininkauja Pranciška Simanonienė. Vietos rezervuojamos skambinant Irenai Norbutienei, tel. 312-585-3727. Viešnios ir svečiai kviečiami maloniai išvykai, kol žiemos pūgos dar nepriartėjo. Šio renginio ir labdaros fondo sutelkti finansai yra skiriami lietuviškai spaudai, radijo, Mercy Lift, Lietuvos Vaikų Vilčiai, BALF-ui bei kitiems, paramos reikalingiems vienetams. Viena iš paskutiniųjų dovanų — paskirta auka dalinai apmokėti kelionę iš Lietuvos atvykstančiai daktarei į Illinois universiteto specialų seminarą. Kiekvienerių metų pabaigoje klubo labdaros fondas yra visiškai ištuštinamas. Sausio mėnesį vėl pradedama jį pildyti.

M. K.

Kaip nuo žvakės užsidega kita ir ištisi žvakių tūkstančiai, taip viena širdis kitą ir visus tūkstančius širdžių.

L. Tolstoj

Chicagos Lietuvių Moterų klubo komiteto narės spalio 31 d. ruošiančios madų parodą. Iš k. — Bernice Neberiezienė, Nijolė Kaveckienė, Harriet Kamin, Pranciška Simanonienė, Magdalena Nekrošienė ir Irena Norbutienė.

Chicagos Lietuvių Moterų klubo 30 „Gintaro" baliaus, įvykusio birželio 13 d., debiutantės: Tiffany Fox, Kristin Krupaitė, Amy Valaitytė, Vanessa Abrignani, Charanne Papūgaitė ir Christine Rudytė.

Vytauto Didžiojo universiteto rūmai Kaune.

ESTIJOS ATKIRTIS MASKVOS KALTINIMAMS

Savo rugsėjo 29 d. Jungtinių Tautų Generalinėje asamblėjoje pasakytoje kalboje Estijos užsienio reikalų ministras Jaan Manitski tvirtai atsakė į Rusijos kaltinimus, jog Estijoje pažeidinėjamos mažumų teisės. Anot jo, estams nesuprantami rusų užsienio reikalų ministro Andriejaus Kozyrevo praėjusią savaitę pasaulinėje organizacijoje pareikšti reikalavimai, kad „užsienio piliečiams turi būti leista balsuoti Estijos parlamento rinkimuose". Atmesdamas Kozyrevo siūlymą, kad Jungtinės Tautos imtųsi globoti kai kurias mažumas, Manitski priminė Jungtinių Tautų Chartą, kurioje nurodoma, kad tokia „globos sistema" netaikoma suvereniems pasaulinės organizacijos nariams. Be to, Jungtinių Tautų dokumentuose mažumomis nelaikomi svetimšaliai, laikinai atvykusieji darbininkai ir „kolonistai". O įvairūs tarptautiniai ekspertai nusprendė, kad Estijos pilietybės įstatymas esąs vienas liberaliausių visame pasaulyje.

Ministras Manitski painformavo Generalinę asamblėją, kad Estija pakvietė Varšuvoje veikiančios Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Demokratinių Institucijų bei Žmogaus Teisių įstaigos atstovus ištirti šiuos kaltinimus. Jis taip pat pasiūlė, kad ir Rusijos Federacija pasikviestų panašią misiją, kuri išsiaiškintų, kaip tenai gerbiamos žmogaus, o ypač mažumų, teisės.

Estijos—Rusijos santykius apsunkina skirtinga Estijos Respublikos teisinio statuso interpretacija — aiškino užsienio reikalų ministras. Estija save laiko ta pačia valstybe, kaip prieškarinė Estijos Respublika, kurios teisinio tęstinumo nenutraukė vokiečių ar Sovietų okupacija bei aneksija ir todėl visos šios aneksijos pasekmės yra negaliojančios. Tokio požiūrio laikosi beveik visos pasaulio valstybės. Kai kurios jų jau atnaujino dar prieš karą su Estija sudarytas sutartis.

Todėl, kalbėjo Manitski, Estija gerbia ir pilietybės teisinio tęstinumo principą. Kadangi Rusija save vadina Sovietų Sąjungą pakeitusia valstybe, Estija laiko dabar joje gyvenančius, ryšium su sovietine okupacija čia atsidūrusius, Sovietų Sąjungos piliečius Rusijos piliečiais, nebent jiems būtų buvusi suteikta kitų valstybių pilietybė. Rusija tačiau teigia, jog Estija esanti nauja valstybė, įkurta 1991-ais metais, subyrėjus Sovietų Sąjungai, nors toji subyrėjo, Estijai jau atstačius savo nepriklausomybę.

Anot ministro Manitskio, estų-rusų santykiai yra glaudžiai susiję su demokratijos raida abiejose šalyse. Estijos laisvės judėjimas teigiamai paveikė Rusijos demokratizacija, ir Rusija buvo viena pirmųjų valstybių, pripažinusių atstatytą Estijos nepriklausomybę. Deja, kai kurie rusų politikai tebetvirtina, jog estai neturėtų savęs laikyti atskira valstybe. Pasak jų, Rusijos istorinės ir geopolitinės pretenzijos į Estiją esančios tokios svarios, jog Estija neturinti teisės būti nepriklausoma. Todėl tebesistengiama bet kuria kaina išlaikyti Rusijos armiją Estijoje. Taip pat vedama tarptautinė kampanija, reikalaujant, kad Rusijos piliečiams būtų suteikta Estijos pilietybė, bet Rusija pasilaikytų teisę būti jų globėja ir gynėja.

Manitski pabrėžė, kad Estija, kaip buvusi Sovietų imperialistinės politikos auka, ne tiktai turi tarptautiniais įstatymais paremtą teisę, bet yra ir morališkai įpareigota reikalauti, kad Rusija atitrauktų savo karines pajėgas ir nesikištų į Estijos vidaus reikalus. Nepaisant to, Estija tikisi ir toliau draugiškai bendrauti su Rusija. Gerus kaimyniškus santykius padės išlaikyti Estijos ir Rusijos integravimas į demokratišką Europą.

Estų ministras paminėjo ir savo šalies itin glaudžius istorinius, kultūrinius bei kalbinius ryšius su Šiaurės valstybėmis, kuriuos sovietinė santvarka buvo mėginusi nutraukti. Santykių pobūdis keičiasi labai greitai, ir, pavyzdžiui, Suomija neseniai pralenkė Nepriklausomų Valstybių Sąjungą, kaip pagrindinis Estijos prekybinis partneris.

Apie birželio 20-tą įvykdytą Estijos valiutos reformą Manitski kalbėjo optimistiškai. Vienintelė teisėta valiuta dabar yra estų krona ir tai esąs svarbus žingsnis į rinkos ūkį. Šis pasikeitimas padės įgyvendinti privatizaciją, valstybė nebesistengs išlaikyti nuostolingų, subankrutavusių įmonių.

Kaip ir rugsėjo 25 d. Jungtinėse Tautose kalbėjęs Latvijos Aukščiausiosios Tarybos pirm. Anatolis Gorbunovs, Manitski nusiskundė, kad Jungtinės Tautos dar išimtinai tebesiremia Maskvos statistika, apskaičiuodamos Estijos įnašą į pasaulinės organizacijos iždą. Estijos statistika ir toliau ignoruojama. Tokie metodai rodo, kad čia tebesivadovaujama politiniais, o ne ūkiniais, išskaičiavimais.

Baigdamas savo kalbą, Estijos Užsienio reikalų ministras išreiškė pasitikėjimą Jungtinių Tautų ateitimi ir užtikrino, jog Estija yra pasiryžusi suvaidinti savo vaidmenį „naujos Europos" ir „naujo pasaulio" kūrime.

K.

NĖ UŽ MILIJONĄ DOLERIŲ

Amerikiečiai taip „įsimylėję" televiziją, kad jos žiūrėjimo neatsisakytų net už milijoną dolerių. „TV Guide" žurnalo atliktame apklausinėjime atrasta, kad 25% apklaustųjų nesutiktų visam gyvenimui atsisakyti televizijos programų, net jeigu kas duotų milijoną dolerių, bet 23% mielai jos nežiūrėtų ir už 25,000 dol. Iš apklausinėjimo duomenų patirta, kad beveik du trečdaliai amerikiečių spokso į televizijos ekraną pietaudami. Žiūri daugiau vyrų, kaip moterų (gal dėl to, kad joms reikia indus po vakarienės plauti...), o 76% žiūrovų yra jaunuoliai — 18-24 metų amžiaus. Apie 29% kas savaitę prieš televiziją praleidžia apie 14 valandų, o dar 22% žiūri po 15-21 val. Manoma, kad žmonės žiūrėjimo valandų skaičių gerokai sumažinę, nes gėdijasi prisipažinti, kiek laiko praleidžia prie televizijos. Taip pat apklaustieji skundžiasi, kad per daug reklamų, programose daug žiaurumo ir nepadorumo, per mažai kūrybingumo. Įdomu, kad keturi iš penkių apklaustųjų pasisakė žiūrį mažiau televizijos programų negu prieš 1 ar dvejus metus, o 12% išsitarė, kad jaučiasi per daug laiko praleidžią su žydriuoju ekranėliu ir stengiasi tą laiką trumpinti.

TAI BENT GRYBAS!

Praėjusi vasara buvo vėsi ir lietinga, tai daugelio mintys norom nenorom pradėjo suktis apie grybus ir grybavimo malonumus. Turime daug ir lietuvių, grybavimo entuziastų, kurie šimtus mylių kasmet po kelis kartus keliauja į tik jiems težinomas vietas ir prisigrybauja iki soties. O jų pirmasis klausimas, patekus į kiek miškingesnį žemės kampelį, yra: „Ar čia auga grybai?"

Nors patys azartiškiausi grybautojai paprastai daug nešneka apie savo mėgstamiausias „slaptas" girias, kuriose daugiausia randa grybų, tačiau čia atskleisime paslaptį apie visų grybų grybą (kaip toj pasakoj!) — didžiausią bet kuomet rastą bent jau moderniais laikais.

Grybas — arba bent jo požeminė grybena — apima 37 akrų plotą, manoma, kad yra mažiausiai 1,500 metų senumo. Tai didžiausias gyvas organizmas šioje planetoje, nes į tą plotą tilptų keli mėlynieji banginiai arba keli Californijos raudonmedžiai, kurie laikomi didžiausiais mūsų Žemės gyventojais.

Grybena rasta lapuočių miške, Crystal Falls, Michigane, netoli Wisconsin-Michigan valstijos sienos. Ji priskiriama *Armillaria bulbosa* rūšiai ir išaugina vadinamuosius „medaus" grybus („honey fungus"), kurie labai skanūs.

Grybena yra išsišakojusi, įsišaknijusi, daugeliui nežinoma ir nepažįstama požeminė grybo dalis, primenanti tankų, plonų, baltų siūlelių tinklą. Gyvena, plečiasi ir auga po žeme ir, susidarius palankioms sąlygoms, žemės paviršiuje išsiaugina „vaisių" — pažįstamą grybą arba visą grybų plotą. Nors tie grybai gali atrodyti kaip individualūs organizmai, jie visi išaugę iš vienos ir tos pačios požeminės grybenos. Rektarčiais grybenos plotą galima apskaičiuoti iš grybų rato, kuris išauga jos pakraščiais. Senovėje buvo tikima, kad tokiame grybų rate naktimis šokdavo laumės.

Apskaičiuota, kad Michigano „grybas" svertų apie 100 tonų. Netoli tos vietos rasta kita grybena, apimanti maždaug 5 akrų plotą. Tačiau tai atskiras organizmas. Kadangi grybai dauginasi sporomis, kurias išaugina grybenos „vaisius", manoma, kad tokių masyvinių požeminių organizmų apylinkės miškuose yra ir daugiau. Tai tikras rojus grybautojams!

D.B.

LIETUVOS AIDAI
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8030 — 9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.
Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

COLUMBUS DAY GREETINGS
Best Wishes To My Many Friends And Associates
For A Safe And Happy Columbus Day
From
EDWARD J. ROSEWELL
Your Cook County Treasurer

Columbus Day Greetings
From
ELLIS CLEANERS
3026 E. 91st St.
Chicago, Ill.
(312) 721-8858
Serving Chicago Since 1934
Wedding Gowns Expertly Dry Cleaned
And Sealed In An Airtight/Waterproof Chest
Ideal Wedding Gift!!!

Columbus Day Greetings
G & K AUTOMOTIVE
5826 S. Western Ave.
Chicago, Ill.
(312) 925-6830
Complete Auto Body & Mechanical Work
Foreign & Domestic — Insurance Approved

Columbus Day Greetings
To Our Many Friends And Patrons
From The
FULLERTON & CALIFORNIA
SHELL SERVICE
Phone: (312) 486-0334
2811 W. Fullerton, Chicago, Ill.

FOR SALE
Parduodami 2 raš. staliai, svarstyklės, kopijavimo mašina NP 120 Cannon, staliukas, raš. mašinėlė.
Tel. 312-847-2614

MISCELLANEOUS
TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermis Deckys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St.
Tel. 776-1486

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antrad. ir trečiad. susikalbėsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. — PRospect 6-8998

B. A. R.
MASONRY RESTORATION & WATERPROOFING
Residential & Commercial
Hi-Rises 24-hour service
• Complete Masonry repair service
• Waterproofing
• Exterior Restoration
708-769-0232

Ar turite problemų su namu?
Sąžiningai, kvalifikuotai ir greitai atliekame įvairius namų išorės bei vidaus remonto darbus. Skambinti: Aleksui arba Tadui tel. 1-312-523-7289.

Sąžiningai remontuoju automobilius
Dėl mažų gedimų galiu atvykti į namus.
Tel. 708-974-1233 nuo 5 v.v.
(Palos Hills) Vytas

Dengiami stogai, kalamas „siding", bei atliekami namų vidaus remonto darbai. Skambinti Sigitui: 312-247-2837

VALOME
KILIMUS, BALDUS,
GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

RACINE KEPYKLA IR DELIKATESAI
Aticaryta 7 dienas savaitėje. Didelis pasirinkimas įvairiausių kepinių ir namuose gaminto maisto — Catering
6216 S. Archer Ave.
Chicago, IL 60638
Tel. 581-8500

WAGNER
MAŠINOS RAŠTINĖMS
Parduoda • Taiso • Priedai ir Reikmenys
Virš 75 metų patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS
FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Phone (312) 581-4111

V. T. ELECTRIC CO.
Licensed, Insured — Bonded
436-6937
Elektros ir namų apšildymo sistemų pataisymai.
Vytautas Taras

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE
GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS
• Perkant ar Parduodant
• Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
• MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir Parduodame Namus, Apartmentus ir Žemę.
• Pensininkams Nuolaida.

Century 21
KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Century 21
MLS
ACCENT REALTY, INC.
5265 West 95th Street
Oak Lawn, Illinois 60453
Bus. 708-636-9400
Res. 708-423-0443
ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime, mieste ir priemiesčiuose.

HELP WANTED
Reikalingi frazavimo staklių mašinistai. Kreiptis adresu:
6025 S. Oak Park Ave.
Chicago, IL 60638

Siding contractor
looking for steady workers.
Call evenings,
tel. 708-257-1283

IEŠKO DARBO
Moteris, turinti „nursing assistant" pažymėjimą ieško darbo prižiūrėti senelius ar ligonius ir gyventi kartu. Ji turi vyrą ir 6 m. sūnų. Kreiptis: 413-554-7616 (Wisconsin)

MISCELLANEOUS
A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Darbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

MASTER PLUMBING COMPANY
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompos. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.
DEN SERAPINAS 708-636-2960

REAL ESTATE
BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233
INCOME TAX — INSURANCE
• Namų pirkimas ir pardavimas
• MLS kompiuterių ir FAX pagalba
• Veltui namų įvertinimas
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Visi agentai kalba lietuviškai
• Nuolaida pensininkams

Century 21
REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100
BALYS BUDRAITIS
Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAIČIUI
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

FIRST RATE REAL ESTATE
AUŠRA KRIŠČIŪNAITĖ
PADALINO
Namų pirkimo ir pardavimo atstovė
Patarnauja lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis
• Nemokamas namų įvertinimas
• Perkame ir parduodame namus
• Apartmentus ir žemę
• Pensininkams nuolaida
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
Malonėkite kreiptis šiuo telefonu:
(312) 767-2400
4545 W. 67th Street, Chicago, IL 60629

FOR SALE
77 St. & Kostner 3 bdrm., 2 baths, large kitchen, family rm., finished bsmt.; 2 car garage; major appliances. Excellent condition.
Call 312-582-2950

FOR SALE
Sav. parduoda namą 68 St. ir S. Kenneth Ave. apyl. St. Mary Star of the Sea parapija. Mūrinis, „raised ranch", 3 mieg. 1¾ vonios kamb.; ištisas, įrengtas rūsys; nauji salono langai; naujas oro vėsinimas; 2 auto garažas; gana naujas patio; didelis sklypas. Nereikia remontų. $123.900. Apžiūrėti susitarus. Tel. 312-735-5270. Kalbėti angliškai. Agentų nereikia.

FOR RENT
IŠNUOMOJAMAS
3½ kamb. modernus butas
pirmame aukšte, Marquette Pk. apyl. Su šiluma, oro vėsinimu; moderni virykla, šaldytuvas, skalbykla su mašinomis. Suaugusiems.
Tel. 708-361-5594

Išnuomojamas gražus, šviesus butas arti 43 ir Washtenaw vienam arba dviem vyr. amžiaus asmenims. Antras aukštas. $375 mėn. Nuomininkas užsimoka už šilumą, elektrą ir virimo dujas. Reikia „security deposit".
Tel. 312-767-2680

Išnuomojamas modernus 5 kamb. 2 mieg. butas antram aukšte, Marquette Pk. apyl. Centralinis oro vėsinimas, balkonas. Skambinti: 708-795-4402

Išnuomojamas 6 kamb. 3 mieg. butas antrame aukšte, Brighton Pk. apyl. Suaugusiems. Skambint po 6 v.v.
Tel. 312-847-2374

Išnuomojamas šviesus 2 mieg. 4 kamb. butas pusrūsyje, Brighton Pk. apyl. Šaldytuvas ir virykla. $250 į mėn. + „security dep." Kreiptis: 312-847-2614.

Išnuomojamas gražus butas Chicago Lawn. Kreipkitės nuo 7 val. ryto iki 9 val. ryto.
Tel. 312-737-7202

Lietuvių išeivių vaikai iš Rytų, pasiruošę eiti į lietuvišką mokyklą Vilniuje. Nuotr. **Viktoro Kučo**

LINKSMI IR RIMTI FAKTAI APIE PREZIDENTŲ RINKIMUS

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Vos kelioms savaitėms belikus iki Amerikos prezidento rinkimų, krašto gyventojai dar vis negali susigaudyti, kuris kandidatas ką galvoja, planuoja ir kaip vadovaus vyriausybei, jeigu pasisektų koją įkelti į Baltuosius Rūmus. Reikalą vėl sukomplikavo paskutinę minutę atsiradęs trečias „kandidatas". Kartais visa ta rinkiminė kampanija primena prastai režisuotą komediją, todėl galbūt verta žvilgtelėti į istorijos nuotrupas, susietas su prezidento rinkimais Amerikoje.

Amerika dar palyginti „jauna" valstybė, todėl ir jos politinis gyvenimas nėra nusistovėjęs. Per pastaruosius 200 metų Amerikos vidaus politika perėjo daug pasikeitimo laikotarpių, tačiau vienas dalykas nedaug tepasikeitė: kandidatai prieš rinkimus ne tik ieško būtų ir nebūtų savo varžovo neigiamybių, bet vienas kitą ir pašiepia. Žodinė kova kartais nueina į kraštutinumus, bet kol kas nevirsta kruvinomis kautynėmis, kaip kartais pasitaiko kitose valstybėse.

Sakoma, kad Amerikos prezidento termino apribojimui pradžią davė pirmasis valstybės prezidentas George Washington, kuris po tam tikro laiko savanoriškai pasitraukė iš pareigų, nesekdamas karalių ar diktatorių pavyzdžiu, nes juos iš valdžios neįmanoma išrapštyti iki gyvos galvos.

Pirmasis demokratų partijos prezidentas buvo Thomas Jefferson, Amerikos Nepriklausomybės akto autorius. Tuo metu į prezidento rinkimus buvo žiūrima labai rimtai, net su pagarba, nes Amerika žengė pirmuosius savo žingsnius nepriklausomo gyvenimo keliu ir laisvės kovų žaizdos nebuvo užgijusios.

Kiek įdomesnis ir spalvingesnis prezidentinis kandidatas buvo Andrew Jackson. Jis buvo labai populiarus generolas (galbūt kaip vėliau Dwight Eisenhower) iš Tennessee valstijos, tačiau opozicija užsikabino už jo truputį „nelegalių" vedybų ir mėgino iš to padaryti nemažą dėmę Jacksono charakteryje (ar ir dabar negirdime panašių priekaištų kandidatams?). Kampanija nepavyko, o Jacksonas po inauguracijos iškėlė didžiulę puotą Baltuosiuose Rūmuose ir pakvietė į ją visus, kas tik norėjo ateiti.

1840 m. rinkimuose kandidatuojantis William Harrison, taip pat generolas, kovų su indėnais veteranas ir mūšio Tippecanoe vietovėje laimėtojas, buvo labai turtingas. Norėdamas laimėti neturtingesniojo visuomenės sluoksnio balsus, jis pasistengė kampanijos metu sukurti sau kitą įvaizdį; rąstų namelis ir obuolių sunkos statinaitė tapo šio kandidato simboliais.

Pirmasis respublikonų partijos prezidentas buvo Abraham Lincoln — šešioliktasis JAV prezidentas. Priešrinkiminės kampanijos metu jis buvo ypač aštriai puolamas spaudoje ir žodžiu. Sakoma, kad Lincolną išgelbėjo humoras, kurio jis apsčiai turėjo. Reikia prisiminti, jog tuo metu vyko pilietinis karas tarp „pietų" ir „šiaurės" Amerikos. Kadangi Lincolnas siekė juodosios rasės vergų išlaisvinimo, be to, buvo kilęs iš neturtingos šeimos, nepriklausė aristokratijai, jo populiarumas gerokai svyravo. Tačiau tauta jį mėgo dėl paprastumo ir ypatingos iškalbos. Deja, Lincolno prezidentavimas baigėsi tragiškai: jis buvo nušautas.

Po to, iki maždaug šio šimtmečio vidurio, prezidento rinkimai buvo gana ramūs, nuobodoki ir nepasižymėjo dideliu įvairumu. Kai kurie kandidatai (pvz. William McKinley) net nevažinėjo po kraštą, kalbindami žmones, kad už juos balsuotų. Jei kas domėjosi, galėjo pas juos atvykti ir pasikalbėti.

Kur kas įdomesnis prezidentas buvo Teddy Roosevelt, perėmęs pareigas po McKinley nužudymo. Tuo metu jis buvo tik 42 metų amžiaus — tai jauniausias JAV prezidentas, todėl pasižymėjo nenumaldoma energija ir veržlumu.

Iki 1932 m. prezidentas galėjo būti renkamas trečiam ir net ketvirtam terminui (vienintelis toks prezidentas buvo demokratas Franklin D. Roosevelt). Po to konstitucija buvo pakeista, ir prezidentas gali būti renkamas tik dviems terminams (po 4 metus kiekvienam).

Rinkiminėse kampanijose kandidatai vartojo įvairias pagalbines priemones, kad balsuotojai prisimintų jų pavardes rinkimų metu. Plakatai, sagos, vėliavėlės, reklamos spaudoje, asmeniški kontaktai tarnavo šiam tikslui. Nuo 1948 m. pradėta naudotis televizijos paslaugomis, o Harry Truman (demokratų partijos kandidatas) ryžosi traukiniu pakeliauti skersai ir išilgai Ameriką, trumpai sustodamas net mažesnėse stotelėse ir mėgindamas laimėti balsus. Jo žygis buvo labai sėkmingas. Vėliau ne vienas kandidatas pasinaudojo šiuo metodu. Net ir šiais metais prez. Bush, kurio rinkiminė kampanija vis po kiek šlubuoja, atsisakė įprastųjų kelionių savo prabangiu lėktuvu ir pasitenkino traukiniu, pakeliaudamas Illinois, Indianos ir Michigano valstijose, ieškodamas sau šalininkų.

Pirmasis katalikas, išrinktas JAV prezidentu, buvo John F. Kennedy — demokratų kandidatas 1960 m. Tuose rinkimuose balsuotojai galėjo matyti ir klausytis pirmųjų prezidentinių kandidatų debatų televizijoje. Laimėtoju pripažintas John F. Kennedy, o pralaimėjo — Richard M. Nixon.

Nixono eilė pagyventi Baltuosiuose Rūmuose atėjo vėliau — 1968 m. Tai buvo neramumų, riaušių, demonstracijų prieš įsivėlimą į Vietnamo karą ir rasinės diskriminacijos laikotarpis. Juo Amerika per daug nesididžiuoja. Deja, Nixono prezidentavimas tapo įrašytas į Amerios istoriją dėl negarbingos pabaigos. Jis buvo vienintelis (bent iki šiol) JAV prezidentas, priverstas atsistatydinti, nebaigus savo termino. Kadangi kiek anksčiau buvo taip pat atsistatydinęs Nixono viceprez. Spiro Agnew, prezidento terminą užbaigė Gerald Ford.

Po visų nemalonumų su Nixonu ir kiek nesusigaudančio Fordo amerikiečiai „įsimylėjo" žemės riešutų augintoją iš pietinių valstijų. Nors jis nebuvo per daug pasižymėjęs ar prityręs politikas, savo nuoširdžia šypsena bei „kaimiečio" logika patraukė balsuotojus, kuriems buvo įgrisusi sofistikuota politika. Tačiau lūkesčiai nepasitvirtino. Jimmy Carter prezidentavimas nebuvo sėkmingas, atrodė, kad jis „įklimpo virš galvos" ir beveik lengviau atsikvėpė, kai pralaimėjo rinkimus prieš respublikonų kandidatą Ronald Reagan.

Naujasis prezidentas atstovavo konservatyviųjų krypčiai, pasižymėjo iškalbingumu ir patrauklumu, nors jam teko nemažai kritikos už „senatvės ligą", dažną išsiblaškymą ir neatidumą. Nežiūrint opozicijos politikoje, žmonėms Reaganas patiko, ypač jo griežtas nusistatymas nenuolaidžiauti Sovietų Sąjungai. Jis daug kartų privertė sovietus nusileisti, respektuoti Ameriką ir galų gale galbūt buvo pirmasis pastūmėjimas į sovietinės imperijos subyrėjimą.

Ronald Reagan populiarumas į Baltuosius Rūmus pasodino ir jo buvusį viceprezidentą George Bush, kuris dabar visomis jėgomis stengiasi juose išsilaikyti dar ketverius metus.

Šių — 1992-jų — metų rinkiminė kampanija, be abejo, įeis į Amerikos istoriją kaip spalvinga, kitoniška ir tuščiakalbė, nes kandidatai ypač pasižymi vienas antro kaltinimu, oponento charakterio juodinimu, nukrypimu į asmeniškumus ir aiškių veiklos gairių neturėjimu.

Nors rinkimų metas labai netoli, bet jų rezultatai kol kas tik spėliojami.

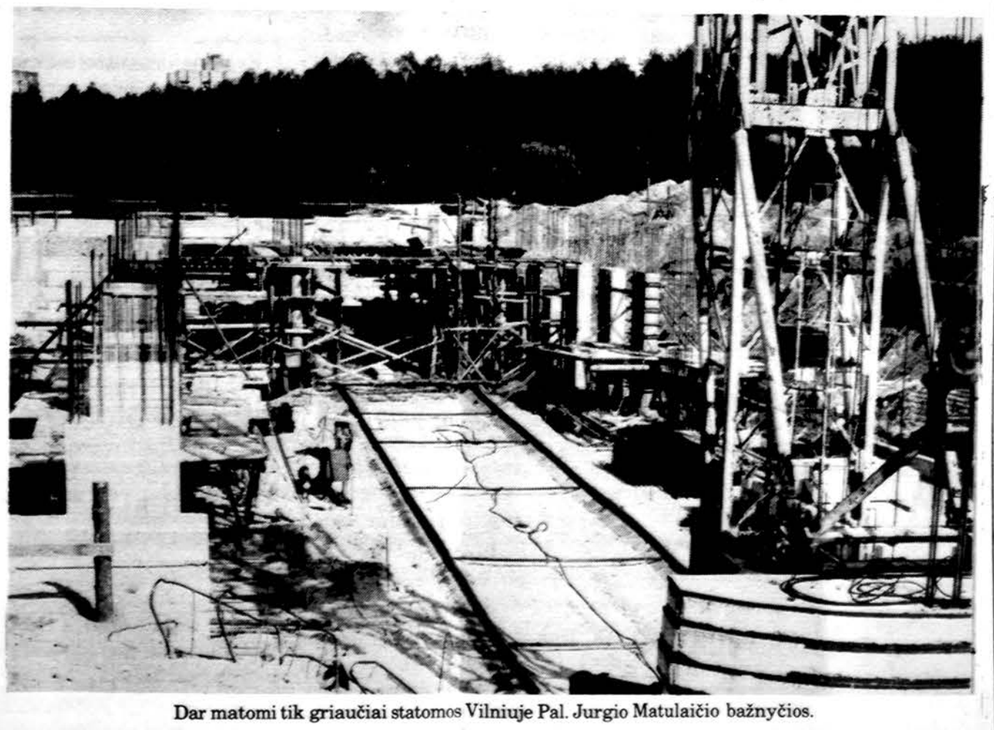

Dar matomi tik griaučiai statomos Vilniuje Pal. Jurgio Matulaičio bažnyčios.

Pal. Matulaičio bažnyčioje Vilniuje

Vilniaus palaimintojo Jurgio Matulaičio parapija įkurta 1988 m. lapkričio 14 d. vyskupo Julijono Steponavičiaus ir skirta naujiesiems sostinės rajonams. Prieš metus, t.y. 1991 liepos 12 d., vyskupas Juozas Tunaitis pašventino parapijos namus ir juose įrengtą laikinąją koplyčią, kad šios parapijos tikintieji jau galėtų melstis ir burtis į parapijinį vienetą, o vaikai ir jaunimas būtų auklėjami katalikiškoje dvasioje. Prabėgusių metų spalio 20 d. vyskupas Juozas Tunaitis pašventino būsimosios bažnyčios kertinį akmenį, ir prasidėjo statybos darbai. Būsimosios palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijinės bažnyčios projektą rengia „Lietprojektas". Projektas dabartinėmis kainomis kainuoja 919,103 rub.

Nuo kertinio bažnyčios akmens pašventinimo dienos statybos darbai vyksta planingai. Nors vis didėjančios kainos už statybines medžiagas ir atliktus darbus nuolat auga, tačiau tikintieji, remiami ir kitų miesto parapijų, dar buvo pajėgūs atlyginti statybininkams už statybas. Iki 1992 metų statybos darbų atlikta už 670,920 rublių. Tačiau jau 1992 m. kainos nuolat kyla ir už pusmetį statybininkams už atliktus darbus sumokėta 3 mil. 75 tūkstančiai rublių.

Per du pastaruosius mėnesius dar labiau kylant kainoms, už statybas sumokėta dar 3 mil. 390 tūkstančių rublių. Tokiu būdu statybos darbai darosi vis sunkesni mūsų tikintiesiems, nes gyvenimo lygis mažėja, o kainos vis didėja.

Parapijos tikintieji, negalėdami vieni toliau tęsti bažnyčios statybos, kreipiasi į visus galinčius savo auka ir pasišventimu pagelbėti mums, naujosios Vilniaus parapijos tikintiesiems, kad bažnyčios statybos darbai nesustotų, bet toliau būtų tęsiami, nes šiuose naujuose sostinės rajonuose bažnyčia ypatingai reikalinga. Vien tik šiais metais vasaros pradžioje pirmąją šv. Komuniją priėmė 550 vaikučių, o sekmadieniais tikintieji nebetelpa į laikinąją koplyčią...

Šiuo metu būtina įsigyti tokių statybinių medžiagų, kurios rytoj dar labiau pabrangs. Tokia statybinė medžiaga yra bažnyčios stogui reikalinga vario skarda, kurios būtina 8 tonų. Taip pat bažnyčios grindims žalvarinė juosta, jos reikia 12 tonų. Būtina iš anksto rūpintis mediena, kad bažnyčioje būtų tinkama įranga: baldai, suolai ir kt. Medienos reikia 270 kubų. Tai būtiniausios statybinės ir įrangos medžiagos, kurias jau šiandien mums būtina nusipirkti, tačiau mes patys to padaryti nepajėgūs. Būtina pagalba iš svetur...

Maloniai prašome visus galinčius mums padėti, ištieskite pagalbos ranką, ir gerasis Dievas atlygins Jums gausiomis dangaus dovanomis.

Kun. M. Čeponis, par. klebonas

Skambinti:
Juozui Kregždžiui
(815) 838-2447
Rašyti:
1068 Ashley Ct. N3B
Lockport, IL 60441

Religija kasdieniniame gyvenime yra vadovė, ji yra parama nelaimėje, apsauga pasisekime, sustiprinimas rūpestyje.

Lubbock

Tikras patriotizmas natūraliai turi būti pagrįstas religiniu principu. Netikiu ateistais — jie netiki Dievą, aš nepasitikiu jais.

A. Lamarmora

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago
Visų telefonas: 708-974-4410

NAUJOS PATRAUKLIOS KAINOS
NAUJAS PATOGUS PATARNAVIMAS

BALTIA EXPRESS CO LTD
MEMBER OF AMBER GROUP **PRES. VIDMANTAS RAPŠYS**

PRANEŠA: SENIAUSIA LIETUVIŠKA TRANSPORTO KOMPANIJA **AMBER GROUP** ŠVENČIA 15 METŲ JUBILIEJŲ
SUTEIKIA: PASIRINKIMO GALIMYBĘ

LAIVU	LĖKTUVU-LAIVU	LĖKTUVU
$0.65-0.75/sv	$1.40-1.50/sv.	$3.00/sv
45-60 D.D	30 D.D.	10-15 D.D.

PRISTATYMO LAIKAS GARANTUOTAS

- TIK PAS MUS IR NIEKUR KITUR GALITE PASIRINKTI SIUNTIMO BŪDĄ
- DABAR PATS GERIAUSIAS LAIKAS KALĖDINIAMS SIUNTINIAMS. PRIMENAME, KAD BALTIA EXPRESS VIENINTĖLĖ KOMPANIJA LAIKU PRISTAČIUSI KALĖDINIUS SIUNTINIUS PERNAI. APGAILESTAUJAME, KAD KITIEMS TAI NEPAVYKO.

MES NEŽADAME PIGIAUSIŲ KAINŲ
MES GARANTUOJAME GERIAUSIĄ PATARNAVIMĄ

SKAMBINKITE NEMOKAMAI
1-800-SPARNAI (1-800-772-7624)
ATVEŽKITE SIUNTINIUS ARBA SIŲSKITE UPS
3782 W. 79TH STREET, CHICAGO, IL 60652

Bostono ir apyl. gyventojai siuntinius gali pristatyti adresu: **BALTIC ASSOCIATES, 368 W. Broadway, So. Boston, MA 02127. Tel. 617-269-4455.** *kainos skiriasi
LAIVO KONTEINERIS — SPALIO 16 d.

"TORVIL" LTD.
LITHUANIAN PARCEL SERVICE
New prices for packages!
Seasonal discount **12%** for all products from the **"Torvil"**-92 catalogue

SELF PACKED PARCELS (AIR OR BOAT)
THE MOST ATTRACTIVE LOW PRICES
$1.80 Lb.
Plus service charge
Dear client! We are the only PARCEL SERVICE where you can send MORE for LESS!

CALL TOLL FREE CANADA 1-800-661-0210
U.S.A. 1-800-972-9284 or 1-800-932-7995

CANADA Head Office: 63 Galaxy Blvd., Unit #7, Rexdale, Ontario M9W 5P1 Tel.: (416) 798-3320 Fax: (416) 798-3321
Branch: 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 Tel.: (416) 534-3660 Fax: (416) 533-4910
U.S.A. Head Office: 2136 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622 Tel.: (312) 278-5258 Fax: (312) 278-0875
Branch: R&R INTERPOSTMIR 1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212 Tel/Fax (716) 884-8688

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.
Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

APLINK MUS

x **A. a. kun. Juozo Vaško,** MIC, gedulo pamaldos buvo labai iškilmingos Marijonų koplyčioje spalio 9 d. 10:30 val. Šv. Mišias atnašavo Marijonų vienuolijos viceprovincijolas kun. Stasys Saplis, MIC, su juo koncelebruojant 15 kunigų. Jis taip pat pasakė ir pamokslą. Koplyčia buvo pilna žmonių, pilnos tarp suolų ir pastatytos kėdės. Dar buvo trys kunigai svečiai, kurie naudojosi tik šv. Komunija. Po pamaldų vienuolyne pietūs ir po pietų kūnas išvežtas palaidoti į Šv. Kazimiero kapines marijonams skirtą sklypą.

x **Vyresniųjų lietuvių centre** Seklyčioje spalio 14 d., trečiadienį 2 val. p.p. dr. Albina Prunskienė kalbės sveikatingumo temomis. Po paskaitos bus bendri pietūs. Kviečiame gausiai dalyvauti. Nepraleiskite progos.

x **Gera naujiena Bostono ir apylinkių lietuviams!** Jei norite pasiųsti siuntinį į Lietuvą per Baltia Express, galite tai padaryti vietoje. Jums pagelbės mūsų atstovai Bostone — firma **Baltic Associates.** Jie visą spalio mėn. priims kalėdinius siuntinius į Lietuvą. Tiesioginis laivo konteineris iš Bostono — lapkričio 5 d. Visi siuntiniai apdrausti. Garantuojame siuntinių pristatymą į namus iki šv. Kalėdų. Svaro kaina tik **99 ct.** Atvežkite arba siųskite UPS adresu: **Baltic Associates, 368 B. Brodway, So. Boston, MA 02127** (Liet. Piliečių klubo II a.) **Tel. 617-269-4455.**

(sk)

x **„Puota jūros dugne",** Chicagos jūrų skautijos tradicinis renginys **spalio 17 d. 7 v.v.** vyks Lietuvių centre, Lemonte. Pasidžiaugsime atliktais darbais, pasidalinsim įspūdžiais. Bus puiki vakarienė. Linksma „Antro kaimo" jaunųjų aktorių programa. Šokiams gros „Gintaro" orkestras. Visi kviečiami, visi laukiami! Stalus rezervuokit pas **Marių Narį, tel. 708-749-7860.**

(sk)

x **Nuo $675 iki $735 skrydžiai** ten ir atgal iš Chicagos į Vilnių! Bilietus reikia įsigyti **iki spalio 31 d.,** o juos panaudoti — **iki 1993 m. kovo 31 d.** Kreiptis: **American Travel Service, tel. 1-708-422-3000.**

(sk)

x **Tik Baltia Express** galite nuspręsti, koks siuntimo būdas jums patogiausias. Siuntiniai laivu — tik 65 ct. už svarą. Naujas, patogus patarnavimas — siuntiniai **lėktuvu-laivu** per 30 dienų nuo Čikagos iki gavėjo Lietuvoje. Informacija nemokamu tel.: **1-800-SPARNAI** arba **1-800-772-7624, Baltia Express Co., Ltd. 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652.**

(sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. **(312) 847-7747.**

(sk)

x **Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų** namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus,** tel. **(312) 586-5959** arba **(708) 425-7161.**

(sk)

x **Prel. Jonas Kučingis,** Šv. Kazimiero parapijos klebonas emeritus, kuris, kai pravesdavo savo parapijoje didžiulius renginius, niekada neužmiršdavo mūsų kultūrinių ir meninių reikalų. Prelatas ir šiuo metu, kai mūsų Opera pergyvena finansinius sunkumus, atsiuntė 100 dolerių auką, kad ir toliau būtų tęsiama mūsų Operos kultūrinė veikla.

x **Balfo tradiciniam, didžiajam rudens** vajui prasidėjus, gyvendami labdaros dvasioje, kiekvienas iš mūsų pasirenkam savo gyvenimo kelio šūkį. Taip vienas balfininkas, atsilankęs į Balfo įstaigą spalio 2 d., po Angelų Sargų dienos Mišių, duodamas savo auką, prisipažino, kad nutarė šio mėnesio išlaidų biudžetą sumažinti pusiau, ir tą dalį paaukoti Lietuvai. Bet kai įstaigoje perskaitė keletą laiškų iš didelės krūvos, iškratė iš piniginės ką turėjo tos dienos išlaidoms. Ši žiema bus ypatingai sunki Lietuvoje, o blogiausia buvusiems kaliniams, tremtiniams, sergantiems. Užsilikusi valdžios struktūra yra mažiausiai jiems gailestinga.

x **Patikslinimas.** „Draugo" rugsėjo 29 d. laidoje 3 psl. po nuotrauka padėtas ne tas parašas. Turėjo būti **prof. dr. Vytautas Kaminskas,** Vytauto Didžiojo universiteto Kaune prorektorius.

x **Dr. Vanda Vainauskienė,** Lietuvos Respublikos sveikatos ministerijos Motinos ir Vaiko priežiūros dept. direktorė ir dar du profesoriai iš Illinois universiteto **spalio 11 d. 12 val. Lietuvių centre Lemonte** rodys skaidres ir praneš apie prinatologijos ir naujagimių priežiūros centrų steigimą Lietuvoje. Visi kviečiami.

(sk)

x **Lietuvių Fondas šiais metais mini 30 m. veiklos sukaktį** ir ta proga skelbia vajų. Vajaus užbaigtuvės įvyks Chicagoje, lapkričio 21 d. Martinique salėje. Nariai ir nauji nariai, įnešę 100 dol. į LF, gauna vieną svečio bilietą į pokylį. Įnašus siųsti ir bilietus įsigyti prašome jau dabar: **Liet. Fondas, 3001 W. 59 St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

x **Viešbutis „Šarūnas" Vilniuje.** Naujausias, moderniškiausias su vakarietiškais patarnavimais Šarūno Marčiulionio statytas viešbutis laukia Jūsų! Informacijai skambinkite **„collect" Danutei Ankaitienei, tel. 510-943-1666.**

(sk)

x **„SAGIL'S restoranas** yra lietuviška valgykla su daugybe skaniausių lietuviškų patiekalų. Neatsilankę nežinosite, kaip gausiai, gardžiai ir nebrangiai galite pas mus papietauti. Sav. **J. Liutikienė ir I. Naujokienė. „Sagil's", 6814 W. 87 St., Burbank, IL 60459, tel. 708-598-0685.**

(sk)

x **Svarbu žinoti,** kas vyksta kasdien besikeičiančioje Lietuvoje? Neturintiems galimybių klausytis „Rytmečio ekspreso" nuo pirmadienio iki penktadienio **11 val. ryto per WPNA 1490 AM** bangomis, siūloma savaitinė Lietuvos įvykių apžvalga „Labas rytas!" iš tos pačios radijo stoties sekmadieniais nuo 8 val. ryto. Dėl skelbimų kreipkitės **tel. (708) 524-9762** arba adresu: **P.O. Box 3878, Oak Park, IL 60303.** Laidos girdimos Illinois, Indiana ir Michigan valstijose. Klausykitės ir būsite informuoti!

(sk)

Išleidžiant dr. K. ir dr. E. Eringius į Lietuvą, darbo draugai ir bendradarbiai. Iš kairės pirmoj eilėj: St. Petersonienė, dr. K. Eringis, dr. E. Eringienė ir J. Masilionis; antroj eilėj: Č. Grincevičius, N. Pupienė, R. Jautokienė, H. Dainienė, J. Dainauskas, D. Eidukienė ir F. Strolia.

Nuotr. **E. Eiduko**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

DR. K. ĖRINGĮ Į LIETUVĄ IŠLYDINT

Jau nuo pavasario ėmė skliti kalbos, kad dr. Kazys Ėringis rudenį grįžta nuolatiniam gyvenimui į Lietuvą. Pats dr. Ėringis tų kalbų tikrumo, paklaustas, nei paneigdavo, nei patvirtindavo. Betgi susirūpino Pedagoginis lituanistikos institutas, nes grėsė netekimas lektoriaus, susirūpino ir ČALM, nes grėsė netekimas mokytojo.

Rugsėjo mėnesį dr. K. Ėringis nė į vieną iš tų mokyklų nebegrįžo, patvirtino, kad spalio pradžioje išvyksta su žmona į Lietuvą, iš kurios buvo pasitraukęs prieš daugiau kaip 10 metų. Nieko kito nebeliko daryti, kaip abiem mokykloms, Pedagoginiam Lituanistikos institutui ir buv. ČALM, dabar įsiliejusiai į Chicagos lituanistinę mokyklą, su juo atsisveikinti ir palinkėti gero įsikūrimo savame krašte.

Atsisveikinimo pobūvis buvo surengtas rugsėjo 25 d. Seklyčioje. Jį pradėjo ir pravedė Juozas Masilionis. Kalbėjo buv. ČALM kolegų vardu J. Masilionis ir Pedagoginio lituanistikos instituto vardu jo direktorė Stasė Petersonienė. Abu kalbėtojai priminė dr. K. Ėringio atsiradimo aplinkybes Chicagoje ir jo įtraukimą į pedagoginį darbą. Pirmiausia buvo įtrauktas į Pedagoginį institutą, nuo 1986 m. rudens ir į ČALM. Nors jis nebuvo pedagoginiam darbui ruošęsis, po nedidelių įkalbinėjimų sutiko. Abejose mokyklose jis pačioje pradžioje buvo įtrauktas supažindinti studentus ir mokinius su okupuotos Lietuvos padėtimi. Jam, pačiam okupaciją pergyvenus nuo pačios pradžios ir nuo jos pabėgusiam, tai labai gerai sekėsi. Kad dėstyti dalykai ilgiau užsiliktų, paruošdavo savo pamokų santraukas — „atmintines". Rengiant ČALM Vasario 16 minėjimus, direktorius rado gerą sau pavaduotoją pagrindinei trumpai kalbai ta proga pasakyti. Kaip kolega jis buvo mielas, draugiškas, neišdidus, nors daktaro laipsnį turėjo. Neturėjo konfliktų ir su mokiniais.

Matėme jį bendradarbiaujant ir lietuviškoje išeivijos spaudoje įvairiais klausimais, kuriuos jis svarstydavo ramiai, objektyviai, nieko neužgaudamas, su nieku nesusipykdamas. O ne visiems, po jo vėliau čia atvykusiems, tai pavyko.

Pasibaigus atsisveikinimo kalboms, dr. K. Ėringiui buvo įteiktos dvi knygos, kuriose aprašoma Chicagos aukštesniosios lituanistikos mokyklos, kurioje jis šešetą metų dirbo, istorija: „Lietuvybės švyturys" ir „ČALM 40". Rūta Jautokienė dr. E. Ėringienei įteikė puokštę gėlių, o abiem — albumą su dalyvių linkėjimais ir parašais. Išgertas tostas, sugiedota „Ilgiausių metų!".

Po gausios vakarienės atsisveikinimo žodį tarė šio pobūvio kaltininkas dr. K. Ėringis. Jis paminėjo keletą būdingesnių savo biografinių bruožų, džiaugėsi, kad išeivija, į kurią jis pateko, jį nuoširdžiai priėmė, todėl ir jis mielai į jos darbus įsijungė. Džiaugėsi, kad buvo pakviestas dirbti mokyklose su nuoširdžiais ir draugiškais kolegomis.

Kiekvienas atsisveikinimas abi puses nuteikia liūdnai. Lituanistinis švietimas išeivijoje netenka gero pedagogo, tegu ir „ne iš Dievo malonės", tam specialiai nesiruošusio, bet čia į tą kelią gerai pataikiusio ir gražią vagą išvariusio. Išeivijai jis dar buvo labai reikalingas, bet... tepadeda Dievas jam gerai įsikurti dar taip nestabilioje mūsų Lietuvoje.

P. M.

„LITUANICA" PIRMAUJA

Keliavimas praplečia akiratį, net ir kai ne pati keliauju, o „geresnioji pusė", kuri, grįžusi iš tarnybinės komandiruotės, pasakoja vėliausias naujienas apie Lietuvos ambasados ir lietuvių centrus Londone ir Paryžiuje. Peržvelgus iš Europos atvežtą spaudą, paaiškėja, kad ne tik viešoje politinėje plotmėje, kaip V. Landsbergio kalba Jungtinėse tautose, bet ir sporto arenoje Lietuva nepasiduoda. Lietuva ne tik sėkmingai pasireiškė Barcelonos olimpiadoje ir įžymių asmenų olimpiadoje, bet Londono „International Herald Tribune" sporto skyriaus antraštė praneša, kad Lietuvos futbolistai efektyviai sulaikė danus („Danes Tied Again by Lithuania"). Danai, Europos futbolo čempionai" ir lietuviai sulošė lygiomis 0-0 kvalifikacinėse rungtynėse dėl 1994 m. Pasaulinės taurės.

Neseniai Chicagos stadione plevėsavo Lietuvos vėliava, kai, skatindami Lietuvos komandą, skandavome „Lie-tu-va, Lie-tu-va!" Džiūgavom, kai mūsų komanda, kurią „šefavo" „Lituanica", atkakliai išsikovojo trečią vietą Chicagos taurės futbolo rungtynėse.

Sekmadienį, spalio 4 d., Lietuvių centre, Lemonte, žaidė Chicagos „Lituanicos" futbolo komanda. „Lituanica" įsteigta 1951 m.; ją sudaro penkios komandos — dvi vyrų, dvi jaunių ir viena veteranų. Žiūrovai, Lietuvoje „sirgaliais" vadinami, sekmadienio rungtynes sekė su ypatingu dėmesiu, nes šiais metais „Lituanica" stovi pirmoj vietoj — septynias rungtynes laimėjo, šešios sužaistos lygiomis ir vienas pralaimėjimas. Liko dar ketverios rungtynės. Yra reali galimybė, kad „Lituanica" nusipelnys pirmą vietą, tuo vėl sporto pasauly iškeldama Lietuvos vardą. Nors „Lituanica" dažnai žaidžia Marquette Parke, kur du kartus per savaitę treniruojasi, dar dvejos rungtynės bus Lemonte, Lietuvių centro aikštėje. Komandos ilgametis vadovas yra Don Brandonisio, menedžeris Gediminas Bielskus, klubo pirmininkas Alberto Glavinskas, valdybos narys Leonas Juraitis. „Lituanicos" futbolo klubas turi arti 100 narių ir šiuo metu yra geriausia Chicagos lyga. Laiko slinktyje komandos sąstatas keičiasi, o šiomis dienomis žaidėjų eiles papildo gabūs jaunuoliai iš Lietuvos. Saulėtą sekmadienio popietę varžybos vyko prieš italus, kuriuos mūsiškiai mikliai nugalėjo 1-0.

Pakalbėjus su vadovais, paaiškėjo, kad ne pigu išlaikyti lietuvių futbolo komandą. Išlaidų susidaro arti 10,000 dol. per metus. Į tai įeina registracijos mokestis, sveikatos apdrauda, uniformos, mokesčiai teisėjams. Kalėdų proga klubas įteikia auką „Draugui". Kad galėtų efektyviai toliau tęsti sportinę veiklą, „Lituanicos" klubas ruošia balių lapkričio 28 d., Lietuvių centre. Lemonte bilietų platinimu rūpinasi Laima Glavinskienė. Ryškiai matyti klubo vadovų meilė savo sportui ir susirūpinimas, kad ir toliau galėtų jaunimui sudaryti sąlygas pasidžiaugti sveika mankšta tyrame ore, pajusti varžybų įtampą ir paragauti pergalės saldumą, laimint rungtynes lietuvių vardu.

Indrė

KALĖDŲ SENIS KELIAUS Į LIETUVĄ

Pageltusiuose Marquette Parko medžiuose jau skraido voratinkliai. Dar ankstyvas pirmadienio rytas, bet 71-je gatvėje, netoli „Seklyčios" valgyklos, prie „Atlanta" siuntinių į Lietuvą įstaigos, tiesiasi eilė automobilių. Iš jų tautiečiai velka sunkias dėžes, maišus su visokiomis gėrybėmis savo artimiesiems Lietuvoje. Tarp jų ir aš velku sunkias dėžes į „Atlantą". Jas rytoj išveš 40,000 svarų konteineris į New Jersey uostą.

„Atlantos" įstaigoje kalnai dėžių. Raštinėje jau sėdi dvi pensininkės su savo dėžėmis, o per duris su keliais plastikiniais maišais įvirsta senyvas ponas.

— Dėžių neturiu. Gal čia supakuosime.

— Supakuosime, — šypsosi simpatiška tarnautoja Jolanda, neseniai atkeliavusi iš Lietuvos.

— Turite palaukti Kastyčio, — visiems aiškina Jolanda. Jis tuoj čia bus su sunkvežimiu. Atvežėme siuntinius iš Clevelando ir Detroito įstaigų. Ryt pakrausime į konteinerį.

Su kompiuteriais atskuba ir „Atlantos" savininkas Kastytis Latvys, ir prasideda siuntinių priėmimo darbas. Laukiančių eilė ilgėja. Jolanda nespėja iš maišų pakuoti gėrybes į dėžes. Ir ko čia nėra: drabužiai, batai, ryžiai ir cukrus, kava ir šokoladas, mėsos ir žuvų konservai, vaikams žaislai.

— Čia Kalėdų senio siuntiniai dideliems ir mažiems. Iki Lietuvos tolimas kelias. Kol senis dovanas nuneš, bus ir Kalėdos, — šypsosi pagyvenę ponios.

— Ir mūsų siuntiniai su kalėdinėmis dovanomis. Kad giminėms būtų šviesesnės šventės. Ar gaus laiku?

— Tikrai gaus, — užtikrina „Atlantos" savininkas Kastytis, prieš kelis metus dar pats Lietuvoje laukęs Kalėdų senio iš Amerikos.

— Ar „nepaklysta" išvežiotojai? Ar neturite gavėjų skundų?

— Nepaklysta. Išduodame su patikrintu parašu. Pernai turėjome nemalonumų su oro siuntomis per Lenkiją. Jų atsikratėme. Suradome geresnius kelius, už žemiausią kainą. Paskaitykite mūsų skelbimus „Drauge".

Daug Kalėdų senio siuntinių iškeliaus spalio mėnesį tiems, kurie turi gimines ar draugus Amerikoje. O kaip su kitais? Su vaikų prieglaudomis? Su senelių namais? Su paliegėliais, grįžusiais iš Sibiro? Jie irgi laukia Kalėdų senio. O gal tuo Kalėdų seniu galėtų būti Lietuvių Bendruomenės apylinkės? Kitos organizacijos? Gal ir pavieniai geradariai? Svaro persiuntimas „Atlantoje" tik 58 centai. Nebrangu ir kitose siuntinių įstaigose. Šiais metais Kalėdų senis Lietuvoje bus labiau laukiamas, negu bet kada anksčiau.

B. Juodelis

SUNKVEŽIMIAI IR ORO TARŠA

Prieš 6 mėnesius Illinois valstija savo keliuose įstatymu uždraudė sunkvežimius, kurie važiuodami labai rūksta, bet iki šiol nei vienas vairuotojas negavo pabaudas. Nei policija, nei gamtosaugos įstaigos neturi atliekamų lėšų, kad galėtų įstatymą įgyvendinti, juo labiau, jog dar nėra nustatytos baudos už šios rūšies oro teršimą. Illinios valstijos vairuotojai, kurie kasmet turi patikrinti savo automobilių išmetamą taršą, kelia protestą dėl šio apsileidimo, kai beveik kiekvienas didžiulis sunkvežimis skęsta nuosavų juodų dūmų debesėlyje.

IŠ ARTI IR TOLI

J.A. VALSTYBĖSE

— **Literatūros Mylėtojų Talkos** naujas pastovus adresas: 6487 Camino del Parque, Carlsbad, CA 92009. Daugelis Talkos narių dar neatsilygino už paskutinį leidinį „Gyvenimo dulkės". 90-ties asmenų atsiliepimas su parama iš karto palengvintų sekančios knygos išleidimą.

— **Lietuvių Žurnalistų sąjunga** kitų metų pradžioje bandys išleisti mūsų žurnalą „Lietuvį žurnalistą" # 17-tą. To negalėsime padaryti, jeigu žurnalą gavusieji ir už jį neatsilyginę, kaip ir nesumokėję nario mokesčio, nepasiskubins su finansine pagalba. Laukiame Jūsų straipsnių, įspūdžių, nuotraukų ir veiklos aprašymų. Redagavimą pradėsiu kitų metų pradžioje, sako red. R. K. Vidžiūnienė.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

x **Lietuvos Dukterys ruošia tradicinį rudens pokylį š.m. spalio 17 d.** 7 v.v. Jaunimo centre. Visi nuoširdžiai kviečiami dalyvauti. Bilietai gaunami LDD nameliuose, 2735 W. 71 St., **tel. 312-925-3211.**

(sk)

x **DĖMESIO VIDEO APARATŲ SAVININKAI!** Norėdami tikrai kokybiškai išversti video įrašus iš Lietuvoje naudojamos PAL sistemos į amerikietiškąją NTSC ir atvirkščiai, kreipkitės į INTERVIDEO. Su moderniausia „digital" aparatūra, už prieinamą kainą mes perrašome viso pasaulio video ir filmo formatus. Mūsų adresas: **INTERVIDEO, 3533 S. ARCHER AVE., CHICAGO, IL 60609, Tel. 312-927-9091. Sav. Petras Bernotas.**

(sk)

x **Optical Studio, 2620 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. 312-778-6766.** Kreiptis į Aldoną Kaminskienę. Darbo val.: trečd.-penkt. 1 v. p.p.-5:30 v.v., ketvd. 10 v.r.-6 v.v., šeštd. 10 v.r.-1 v. p.p. **Pirmad. ir antrd. uždaryta.**

(sk)

x **Baltic Monuments, Inc.,** 2621 W. 71 Street, Chicago, IL. Tel. (312) 476-2882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

(sk)

x **Ligos draudimas** atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, IL 60609. **Tel. 1-312-523-9191.**

(sk)

x **Janina Juodvalkienė praneša,** kad nuo spalio 1 d. užsidarė siuntinių persiuntimo įstaiga „Lietuva Parcel Service".

(sk)

x **Korp! Gajos susirinkimas ir pietūs** įvyks sekmadienį, **spalio 25 d.** Ateitininkų namuose, Lemont, IL po 11 v.r. šv. Mišių Pal. J. Matulaičio Misijos bažnyčioje.

(sk)

x **Ieškau tetos Onos Mačiokienės** iš Kaukakalnio km., Vilkaviškio apskr., Alvito valsč., arba jos vaikų. Prašau atsiliepti, rašant: **Bronius Puodžiūnas, Šiaurės prosp. 26-61, Kaunas, Lithuania.**

(sk)

x **Ieškau Kastulės Muslinauskaitės** iš Vilkaviškio, Kapų g-vės, išvykusios iš Lietuvos 1944 m. Prašau atsiliepti, rašant: **Bronius Puodžiūnas, Šiaurės prosp. 26-61, Kaunas, Lithuania.**

(sk)

x **Ieškomi:** A. **Bajoras, K. Černeckas** ir **J. Tumosas,** 1943 m. baigę Vilniaus universiteto Miškų mokslų fakultetą. Jei kas turi apie juos žinių, malonėkite parašyti **Zenonui Prūsui, 7 Tecumseh Dr., Chillicothe, OH 5 45601.**

(sk)